Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН + 24 март 1974 йил, якшанба ◆ № 70 (15.850). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЧИГИТ ЭКИШ ҚИЗҒИН

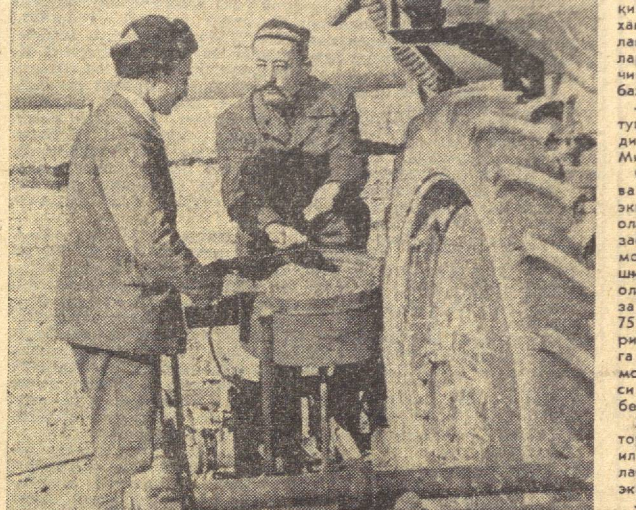

Янги ташкил этилган Жиззах областининг пахтакорлари ҳам чигит экишни бошлаб юбордилар. Қадимий Мирзачўлнинг бағрида бунёд этилган қатор хўжаликлар тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили ҳосил уруғини экишга биринчилар қаторида киришдилар.

Дўстлик районидаги Ғафур Ғулом номли совхоз ўтган йили ташкил этилган эди. Хўжалик дастлабки йилда 1980 гектар ерга чигит экиб, гектаридан 16 центнердан ҳосил кўтарди.

Совхоз пахтакорлари бу йил жуда катта маррани кўзлаб иш тутмоқдалар. Бу ерда экин майдони 5200 гектарга етказилди. Бундан 260 гектар ерга буғдой экилди. 55 гектар ер эса сабзавотчиликка ажратилди. Қолган ерларнинг ҳаммасига чигит экилмоқда.

Шуни қувонч билан айтиш кераккки, чўлдаги бу ёш хўжаликнинг деҳқонлари Жиззах областида биринчи бўлиб чигит экишни бошлаб юбордилар. Чўлқувар пахтакорлар бу йил ўтган йилдагидан кўра анча юксак маррани кўзлаб иш тутмоқдалар. Улар ҳар гектар ердан 20 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган.

Ҳозир хўжаликнинг ҳамма бригада ва бўлимларида чигит экиш қизғин тус олиб кетди. Совхоз механизаторлари тез суръатлар билан ишламоқдалар. Илғор экипажлар ҳар куни 6-7 гектарга етказиб чигит экиб, топшириқни ошириб бажармоқдалар.

— Чигитни етти кун ичида экиб тугаллашга қарор қилганмиз дейди, — совхоз агрономи Абдулла Мирзаев.

Совхознинг Ҳафиза Матмирзаева бошлиқ бригадасида чигит экиш айниқса тез суръатлар билан олиб борилаётир. Ҳафиза Матмирзаева механиатор Мукаррама Ўрмонова билан ўзаро мусобақалашиб «оқ олтин»дан юқори ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Ҳафиза Матмирзаева бошлиқ бригада 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олишга бел боғлаган. Мукаррама Ўрмонова эса бу йил терим машинаси билан 300 тонна пахта териб беришга қарор қилди.

Хўжаликнинг моҳир механизатори Абдулла Мусурмонов ҳам илғор механизаторлар билан беллашиб, чигитни тез ва сифатли экишда ўрнак бўлмоқда.

— Экишни беш иш кунида тугатишга қарор қилганмиз, — дейди тўртинчи бўлим бригадири Мингбўсин Кўчаров.

Совхознинг бешинчи бўлим пахтакорлари 500 гектар ерга чигит экади. Бўлим деҳқонлари ҳар гектар ердан 22 центнердан ҳосил олишга қарор қилишган.

— Бу бизнинг дастлабки маррамиздир. Лекин бор имкониятлардан фойдаланиб, ҳосилдорликни ошираверамиз, — дейди бўлим бошқарувчиси ўртоқ Абдурасулев.

Чўлқуварлар республикамиз ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейини катта меҳнат зафарлари билан нишонлашга бел боғлаб, баҳорнинг ғанимат кунларидан унумли фойдаланмоқдалар, экиш-тикиш ишларини тез ва соз ўтказишда ғайрат ва шижоат кўрсатмоқдалар.

Суратларда: Бригадир Ҳафиза Матмирзаева механизатор Мукаррама Ўрмоновани экишдаги муваффақияти билан табрикламоқда. Пастдаги суратда эса 4-бўлим бригадири Мингбўсин Кўчаров бўлим бошқарувчиси Мамаражаб Мамасолиев билан навбатдаги ишлар юзасидан суҳбатлашмоқда.

М. Иброҳимов фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

КЎКЛАМ МЕҲНАТ БИЛАН КЎРКАМ

МАРРАМИЗ— 45 ЦЕНТНЕР

Колхозни ўзимиз туздик, оғир-енгилини елкамизда кўтардик, истиқболи йўлида билак кучимизни сарфладик. Ўша кезларда фақат пахтачилик ҳақида ўйлардик, чунки пахтачилик бизга ота мерос эди. Иш қуролимиз кетмон, териси суягига ёпишган хўкиз, омоч-бўйинтуруқдан иборат эди. Чигит экиш бир ойга чўзилса, ҳосилни йиғиб-териб олиш уч ярим-тўрт ойга борарди. Гектаридан 8-10 центнер хирмон кўтарардик.

Меҳнат оғирлигидан кўз юма олмаймиз, кунларни тунларга улаб ишлардик. Лекин қўл кучи ҳукмрон бўлганлиги, техника воситалари етишмаганлиги туфайли, ҳосилдорлик паст бўлиб, олинган даромад айрим йилларда сарфланган харажатни қопламасди. Деҳқонларнинг аҳволи анча ночор эди. Лекин умидсизланмадик, келажагимиз порлоқ эканига камол ишондик, партиямиз кўрсатган тўғри йўлдан бордик. Давлатимиздан чексиз миннатдормиз, техника воситалари, ўғитни йилдан-йилга кўпроқ етказиб бера бошлади. Мутахассислар келиб қўлимиздан хабар олди. Сув, мелиорация муаммоларини ҳамкорликда ҳал қилдик.

Ишимиз юришиб, колхозимиз гуллай бошлаган кезларда иккинчи жаҳон уруши бошланиб, немис-фашист босқинчиларига қарши урушга отландик. Мен 1942 йилдан 1946 йилгача пахтачилик бригадасига бошчилик қилдим. «Ҳар грамм пахта — душманга зарба!» деган шиор остида ишладик. Ўша кезларда гектаридан 30 центнерга етказиб пахта хирмони кўтардик.

Урушдан кейинги йиллар пахтачилигимиз тарихида юксалиш даври бўлди. Халқимиз уруш жароҳатларини тезроқ тугатиш йўлида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилди. Уруш даврида партовга айланиб қолган ерларни қайта қишлоқ хўжалик оборотига киритдик, ирригация-мелиорация ишларини кучайтириб, тупроқнинг унумдорлигини оширдик, айни кезда янги ерлар ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонларини кенгайтириб, ҳосилдорликни оширишга қаратилган тадбирларни амалга оширдик. Шундай қилиб, колхозимиз бўйича пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 42 центнергача кўтардик. Бу кезларда мен колхоз правлениесига бошчилик қилдим.

1963 йилдан буён комплекс механизациялашган пахтачилик бригадасига раҳбарман. 1973 йилда бригадамиз бўйича гектаридан 37 центнердан пахта ҳосили олдик. Кўриниб турибдики, ҳатто бригада колхознинг қадимги шуҳрати даражасида ҳосил олишга эришгани йўқ.

Юз берган аҳволни танқидий тарзда таҳлил қилиб, қуйидаги фикрга келдик. Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи босқичида бригадамиз бўйича ҳосилдорликни гектар бошига 45 центнерга етказамиз, бошқа бригадаларимиз ҳам шундай юксак мажбуриятлар қабул қилишди. Бунинг учун ҳар қарич ердан унумли фойдаланамиз, машиналар ва механизмларни тўла қувват билан ишлатамиз. Энг муҳими — ҳар бир ишловчи ҳисобига пахта етиштиришни ўтган йилдагига нисбатан икки баравар оширамиз.

Партиямиз Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Олмаота шаҳридаги тантанали йиғилишда сўзлаган нутқини зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдик. Бу тарихий ҳужжатларда биз колхозчи деҳқонларнинг ўйлари, орзу-умидлари тўла баён этилган. Ҳақиқатда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, ҳусусан пахта етиштиришдан бошқаларга нисбатан биз деҳқонлар кўпроқ манфаат кўрамиз. Енгил саноатимизни қимматбаҳо хом ашё билан таъминлашдек шарафли вазифа бизнинг зиммамизга юклатилган. Шундай экан, бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаш, она Ватанга фақат юқори сорт, баҳоси арзон «оқ олтин» етказиб бериш пахтакорлик бурчимиздир.

Ҳозир колхозимизга бир кўз ташланг. Ошкора айтиш керакки, партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрликлари, давлатимиз бераётган жуда катта моддий-техника ёрдами туфайли эндиликда колхозимиз кўп тармоқли, экономикаси мустаҳкам, халқи фаровон ҳаёт кечираётган хўжаликлардан бирига айланди. Чорвачилик колхоз экономикасида салмоқли ўрин тутади. Донни кўпайтириш, чорва моллар озуқа базасини мустаҳкамлаш мақсадида маккажўхоризорлар, ғаллазорларни кенгайтиряпмиз, ҳосилдорлигини оширяпмиз. Чорва молларни ўз хўжалигимизда етиштирилган озуқа билан тўла таъминлашни бош вазифа қилиб қўйганмиз. 1970 йилдан буён ўтган даврда сут, гўшт, тухум, пилла ва бошқа хил маҳсулотлар етиштириш саккизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан бир ярим-икки баравар кўпайтирилди. Бунга чорва молларнинг маҳсулдорлигини ошириш йўли билан эришдик.

Лекин ҳал қиладиган ишларимиз кўп. Декабрь Пленумида ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида қишлоқ хўжалигини комплекс ривожлантиришнинг улкан программаси белгилаб берилди. Биз ишни ана шу қимматли маслаҳатлар асосида ташкил қилмоқдамиз. Пахта, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришда бундан кейин ихтисослаштириш йўлидан борамиз, ҳосилдорлик ва маҳсулдорликни оширишга алоҳида аҳамият берамиз. Нисбатан паст ҳосилли бригадаларни юқори ҳосилли бригадалар даражасига кўтариб, кўплаб қўшимча пахта тайёрлаймиз. Чорва моллар маҳсулдорлигини оширишда ҳам интенсивлаштириш принципига амал қиламиз.

Ҳозир колхозимиз, шу жумладан бригадамиз аъзолари олдида ғоят муҳим ва масъулиятли вазифалар турибди. Чигитни узоғи билан бир ҳафтада экиб олишимиз керак. Шундан кечиксак фурсатни қўлдан бериб қўямиз, бу ҳосил чўғига путур етказади. Ниҳолларнинг ҳаммаси бир текисда униб чиқишини кутиб ўтирмасдан культивация, озиқлантиришни бошлаб юборамиз. Бригадамизнинг Бойсаид Соатов, Қурбон Пирназаров, Улан Мойлиев, Жума Товқораев, Маҳман Ражабов каби механизаторлари кунлик чигит экиш ва бошқа дала ишлари топшириғини мунтазам ошириб бажармоқдалар.

1974 йил юбилей йили, жонажон республикамиз ва Компартиямиз ташкил топган куннинг 50 йиллиги нишонланади. Тўйга ким қандай совға билан боради? Бу ҳақда ҳозирдан ўйлашимиз, она-Ватанимизнинг шон-шуҳратини ошириш йўлида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишимиз керак. Чунки ҳалол меҳнат билан шу Ватанда бахт топдик, оила аъзоларимиз билан пири-бадавлат ҳаёт кечирмоқдамиз. Пахта, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш она-Ватанни улуғлаш демакдир.

Каттабой АШУРОВ,
Қашқадарё область Яккабоғ районидаги Калинин номли колхоз пахтачилик бригадаси бошлиғи, Ленин ордени кавалери.

БАҲОР БОҒЛАРИ

ЖИЗЗАХ. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан). Область соҳибкорлари баҳор фаслининг биринчи ойини кўчат экишнинг жўшқин кунларига айлантириб юбордилар. Бу ерда кўчат экиш ойлиги зўр уюшқоқлик билан бормоқда.

— Бу йилги кўкламнинг дастлабки кунларидаёқ, ўн миллион тупдан ортиқ кўчат экилди, — дейди Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари С. Тоиров. — Шундан кўпи тут кўчатлари. Бу қадар кўп тут ва бошқа дарахт кўчатлари ҳеч қачон ўтқазилган эмас.

Жиззах, Пахтакор, Октябрь ва Дўстлик районларида кўчат экиш ойлиги айниқса зўр уюшқоқлик билан бормоқда. Область боғбонлари 1 апрелга қадар яна 3,5 миллион туп кўчат экиш ва бу йил ўтқазилган жами кўчатлар сонини 14 миллион тупга етказишга аҳд қилдилар.

ОСИЁ ВА АФРИКА ХАЛҚЛАРИ БИРДАМЛИГИ ТАШКИЛОТИ КЕНГАШИНИНГ XI СЕССИЯСИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

БАҒДОД ШАҲРИ

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилоти кенгашининг XI сессияси иштирокчиларини қизғин табриклайман.

Бирдамлик ташкилотининг самарали фаолияти Осиё ва Африкадаги ижтимоий кучларни миллий-озодлик ва социал тараққиётнинг актуал вазифаларини ҳал қилиш учун сафарбар этишга кўмаклашмоқда, озодликка эришган мамлакатлар халқларининг сиёсий мустақилликни мустаҳкамлаш ва иқтисодий мустақилликка эришиш учун олиб бораётган курашига катта ҳисса қўшмоқда. Ташкилотингиз Осиё ва Африка халқларини бутун жаҳондаги тараққийпарвар кучлар билан жипслаштириш ишида сарфлаётган куч-ғайрати халқлар тинчлиги, хавфсизлиги ва эркинлиги ишининг тантана қилиши учун муҳим аҳамиятга эгадир.

Осиё ва Африка халқлари олдида турган тарихий вазифаларни муваффақиятли равишда ҳал қилмоқ учун ҳозир қулай шарт-шароитлар вужудга келмоқда. Бундай шарт-шароитлар халқаро кескинликни юмшатиш жараёнининг актив ривожланаётганлиги билан, жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатларнинг барча соҳаларида ёш мустақил давлатлар ролининг ошиб бораётганлиги билан боғлангандир. Шубҳа йўкки, ҳозирги вақтда рўй бераётган ижобий ўзгаришлар вазиятида ривожланаётган мамлакатлар иқтисодий ва социал қурилиш программасини тағин ҳам самаралироқ амалга оширишлари, биргаликда ҳаракат қилиб, империализмнинг агрессив кирдикорларига, империализмнинг халқларга қарамлиликнинг янги формаларини мажбуран қабул қилдириш йўлидаги уринишларига зарба беришлари мумкин. Осиё ва Африка мамлакатларининг халқлари ана шу курашларида социалистик мамлакатлар сиймосида ўзларининг табиий ва содиқ иттифоқчиларига эгадирлар.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, у Осиё ва Африка халқларининг миллий-озодлик ҳаракатини, уларнинг мустамлакачилик ўтмиши оғир меросини тезроқ бартараф этишга қаратилган ғоят зўр куч-ғайратларини миллий мустақиллик ва социал тараққиёт йўлидан ривожланиш учун олиб бораётган курашларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб келди ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлай беради. Совет кишилари Исроил қўшинларини босиб олинган барча араб территорияларидан олиб чиқиб кетиш ва фаластинлик араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини таъминлаш негизида Яқин Шарқда мустаҳкам ва одилона тинчликни ўрнатишни бундан буён ҳам оғишмай ёқлаб чиқадилар. Биз вьетнам халқининг ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатлар халқларининг ўз озодлиги ва мустақиллигини тўла таъминлаш учун олиб бораётган мардонавор курашини қаттиқ қўллаб-қувватлаймиз. Биз Африкада мустамлакачилик ва ирқчиликнинг сўнгги таянчларига қарши қаттиқ қуролли кураш олиб бораётган Гвинея — Бисау, Мозамбик, Ангола, Жанубий Африка, Намибия, Зимбабве ватанпарварлари билан самимий ҳайрихоҳмиз, улар билан чинакам бирдаммиз. Совет Иттифоқи барча тинчликсевар демократик кучлар билан биргаликда Осиёда коллектив негизда мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликнинг қарор топишига бутун чоралар билан кўмаклашаверади.

Биз шу нарсага аминмизки, Осиё ва Африка халқларининг бирдамлик ҳаракати империализмга қарши, миллий мустақиллик, социал тараққиёт учун, мустаҳкам тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашнинг бундан буён ҳам муҳим омили бўлиб қолади.

Сессиянгизнинг муваффақиятли, самарали ишлашини тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

САМАРҚАНД, 23 март. (ЎзТАГ). Самарқанд область қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгашида беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили баҳорида қишлоқ хўжалик ишлари комплексини ташкил қилиш масалалари ҳамда Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш тадбирлари муҳокама қилинди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов нутқ сўзлади.

А. Н. КОСИГИН ЯПОНИЯ САВДО-САНОАТ ДОИРАЛАРИНИНГ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 22 мартда Кремлда иқтисодий ҳамкорлик юзасидан Япония—Совет комитетининг раҳбарларини — Япония иқтисодий ташкилотлар федерацияси (Кэйданрэн)нинг президенти К. Уэмурани, Япония савдо-саноат палатасининг президенти С. Наганони шунингдек, Япония иқтисодий ташкилотлар федерациясининг катта бошқарувчи директори Р. Котоони қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқида шарқий районларнинг халқ хўжалигини ривожлантириш планлари ишлаб чиқилаётганлиги муносабати билан Совет Иттифоқи билан Япония ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари И. Ф. Семичастнов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги 2-Узоқ Шарқ бўлимининг мудири И. Ф. Шпедько ҳозир бўлдилар.

Суҳбатда Япониянинг СССРдаги элчиси А. Сигемицу иштирок этди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТҚАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг ваколат муддати тугаши муносабати билан СССР Конституцияси (Асосий қонуни)нинг 54-моддасига асосан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

СССР Олий Советига сайлов 1974 йил 16 июнь, якшанба кунига белгилансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль. 1974 йил, 22 март.

МАЖБУРИЯТЛАР ПЎЛАТДАЙ МУСТАҲКАМ БЎЛСИН!

ФАРҒОНА, 23 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда қишлоқ хўжалиги ходимларининг область кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгаш қатнашчилари Фарғона область қишлоқ меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш тадбирларини муҳокама қилдилар. Фарғона область партия комитетининг секретари О. Алихонов шу масала юзасидан доклад қилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгашда Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов сўзга чиқиб, КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорларидан илҳомланган область далалари ва чорвачилик фермаларининг меҳнатчилари партияга, Ватанга берган ваъдаларини шараф билан бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар ва Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи йилини пахта, дон, гўшт, сут, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш билан нишонлайдилар, деб ишонтирди.

БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛДАГИ УЛКАН МАРРАЛАР

780 МИНГ ТОННА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ЕТИШТИРАМИЗ

1974 ЙИЛДА МАККАЖЎХОРИДАН МУЛ ҲОСИЛ ОЛАМИЗ, ОБЛАСТЛАР БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ МИҚДОРДА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ТАЙЁРЛАШНИ ТАЪМИНЛАЙМИЗ:

Областлар	Жами маккажўхори дони (минг тонна ҳисобида)	1973 йилга нисбатан ўсиш: минг тонна ҳисобида	1973 йилга нисбатан ўсиш: процент ҳисобида
Наманган	77,0	59,9	450,0
Самарқанд	75,0	54,1	358,9
Андижон	74,0	40,4	220,0
Фарғона	73,0	59,7	548,8
Тошкент	73,0	46,4	274,4
Бухоро	71,0	42,1	245,7
Сурхондарё	68,0	36,6	216,6
ҚҚ АССР	66,0	42,6	282,1
Қашқадарё	63,0	30,9	196,3
Хоразм	60,0	49,7	582,5
Жиззах	40,9	30,8	404,9
Сирдарё	40,9	21,5	210,8

ТРЮГВЕ БРАТТЕЛИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Норвегия Бош министри Трюгве Браттели 23 мартда Тошкентдан Самарқандга борди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, СССР денгиз флоти министри Т. Б. Гуженко, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Ю. Н. Черняков, СССРнинг Норвегиядаги элчиси С. К. Романовский олий меҳмонга ҳамроҳлик қилдилар.

Норвегия диний ишлари ва маориф министри Б. Гьерде, бош министр маҳкамасининг бош секретари К. Кристенсен, Норвегия ташқи ишлар министрлиги сиёсий маҳкамасининг бошлиғи К. Вибе, Норвегия ташқи ишлар министрлиги савдо-сиёсий маҳкамасининг бошлиғи Б. Брюн, Норвегия ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири Д. Стенсет ва норвегиялик бошқа расмий кишилар, шунингдек Норвегиянинг СССРдаги элчиси Ф. Якобсен Норвегия бош министри билан бирга Самарқандда бўлдилар.

Норвегия ҳукуматининг бошлиғи, унинг ҳамроҳлари шаҳарнинг тарихий ёдгорликлари, янги қурилишлари билан танишдилар, Бутуниттифок қоракўлчилик илмий-текшириш институтида бўлдилар.

Шу куни Норвегия бош министри Трюгве Браттели ва унинг мамлакат бўйлаб сафарида ҳамроҳ бўлган кишилар Самарқанддан Ленинградга жўнаб кетдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Давлат мукофотлари лауреати, СССР радио саноати министри Валерий Дмитриевич **Калмиков**нинг оғир касалликдан кейин, 1974 йил 22 мартда, 66 ёшда вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

МУСОБАҚА ВА МАТБУОТ

СССР Журналистлар союзи билан унинг Москва ташкилоти «Социалистик мусобақа ва матбуот: тажриба, вазифалар, проблемалар» мавзуида уч кун давомида ўтказган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференция 22 мартда Москвада ўз ишини тамомлади.

Конференция қатнашчилари — марказий, республика, ўлка ва область газеталарининг журналистлари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили планларини тўла ва ошириб бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини пропаганда қилиш назарияси ва практикасининг амалий масалаларини муҳокама қилдилар.

«Экономическая газета»нинг бош редактори профессор А. Ф. Румянцев, СССР Госплани раисининг ўринбосари профессор А. В. Бачурин, ВЦСПС секретари И. М. Владиченко, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари профессор Л. М. Володарский доклад қилдилар. Конференцияда «Социалистическая индустрия» газетасининг бош редактори В. Н. Голубев ҳам нутқ сўзлади.

«Правда», «Известия», «Советская Россия», «Социалистическая индустрия» газеталарининг, шунингдек бир қанча маҳаллий газеталарнинг вакиллари матбуотда социалистик мусобақа, илғор тажрибани ёйиш масалаларининг ёритилиши тўғрисида, шунингдек мусобақада газетанинг ташкилотчилик роли ҳақида гапириб бердилар.

Конференция қатнашчилари Москвадаги «Динамо» заводида бўлиб, илғор корхонада мусобақанинг ташкил этилиши билан танишдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Коршунов кон-саралаш комбинатини қуриш ва лойиҳада белгиланган қувват билан ўзлаштириш соҳасида эришган муваффақиятлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 22 мартдаги фармонига биноан алоҳида ўрнак кўрсатган бир группа ходимлар СССР орденлари билан мукофотланди.

Коршунов кон-саралаш комбинати қурилиш бошқармаси санитария техниклари-слесарлари бригадасининг бошлиғи В. Д. Барнов, Коршунов кон-саралаш комбинати қурилиш бошқармаси бўёқчилар бригадасининг бошлиғи А. Е. Дворовенко, Коршунов кон-саралаш комбинати слесари Б. А. Киселов, Братск ГЭСстройи автомобиль транспорти бошқармасининг шофёри И. Е. Пивоваров, Коршунов кон-саралаш комбинати қурилиш бошқармасининг собиқ бошлиғи М. И. Тест ва Коршунов кон-саралаш комбинати қурилиши бошқармаси дурадгорлар бошқармасининг бошлиғи В. А. Шатанлин Ленин ордени билан мукофотландилар.

Октябрь Революцияси ордени билан 8 киши, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан 26 киши, Халқлар дўстлиги ордени билан 11 киши, «Ҳурмат Белгиси» ордени билан 37 киши, «Шавкатли меҳнат учун» медали билан 27 киши ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан 33 киши мукофотланди.

Фармон «СССР Олий Совети Ведомостлари»да ва маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

РАҲБАР ПАРТИЯ КАДРЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари қишлоқ хўжалиги бўлим мудирларининг КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабида уюштирилган бир ойлик курслари 21 мартда ўз ишини тамомлади. Курсларнинг тингловчилари маркс-ленинча назариянинг, КПСС ички ва ташқи сиёсатининг актуал проблемаларини, социалистик экономикани илмий бошқариш асосларини, КПСС XXIV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумида ҳамда қўриқ ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллигига бағишланиб Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқларида баён қилинган қоидалар ва хулосалар асосида КПССнинг аграр сиёсати ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга партия раҳбарлиги масалаларини ўргандилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари П. Н. Демичев ва Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И .Т. Новиков, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири В. Ф. Шауро, КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Н. А. Петровичев, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитети раисининг биринчи ўринбосари И. С. Густов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, «Сельская жизнь» газетасининг бош редактори Н. А. Заколупин, СССР министрлари, КПСС Марказий Комитетининг, давлат ва жамоат ташкилотларининг масъул ходимлари тингловчилар ҳузурида доклад ва лекциялар билан чиқдилар.

Курсларда СССР Фанлар академиясининг академиклари В. М. Глушков, Е. К. Федоров, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари А. М. Кузин, А. Г. Милейковский, Г. К. Скрябин, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг академиклари Н. П. Александров, В. Т. Горин, П. П. Лобанов, И. И. Лукинов, В. Д. Панников, Н. В. Турбин, И. С. Шатилов, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг мухбир аъзолари Ю. Т. Бузилов, К. П. Оболенский ва бошқа олимлар лекция ўқидилар.

Қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлиги тажрибаси ўртоқлашилди. Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. И. Бодюл, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари С. Ф. Медунов, КПСС Олтой ўлка комитетининг биринчи секретари А. В. Георгиев, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. Конотоп, КПСС Ростов область комитетининг биринчи секретари И. А. Бондаренко, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Борисенко, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Ф. Мицкевич тингловчилар ҳузурида нутқ сўзладилар.

Тингловчилар Москва областидаги қишлоқ район партия комитетларининг, илғор колхоз ва совхоз партия ташкилотларининг иш мазмуни билан, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ихтисослаштириш ва интенсивлашни амалга ошириш, фан ва илғор тажриба ютуқларини хўжаликларда жорий этиш, қишлоқ меҳнатчиларини ғоявий-сиёсий тарбиялаш тажрибаси билан танишдилар.

Ўқиш жараёнида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг, қишлоқда социалистик мусобақанинг самарадорлигини ошириш юзасидан, меҳнаткашларни беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш юзасидан конкрет тадбирлар муҳокама қилинди.

ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ЛЕКТОРЛАРИНИНГ ЎҚИШИ

Партия комитетлари лекторларининг Бутуниттифоқ семинар кенгаши Москвада ўз ишини тамомлади. Семинарда КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорлари асосида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг, СССР халқ хўжалигини ривожлантириш тўққизинчи беш йиллик планини бажариш учун курашнинг, партия идеология ишини ва совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашни такомиллаштиришнинг энг муҳим масалалари юзасидан доклад ва лекциялар тингланди. Бир қанча лекциялар КПССнинг партия XXIV съездида ишлаб чиқилган Тинчлик программасини амалга ошириш соҳасидаги халқаро фаолиятига, жаҳон социализм системасини ривожлантириш, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, ривожланаётган мамлакатлар халқлари миллий озодлик курашининг актуал проблемаларига бағишланди.

Семинар тингловчилари ҳузурида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитети секретарлари П. Н. Демичев ва Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитети секретарлари В. И. Долгих ва К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. В. Архипов ва В. А. Кириллин, КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро, СССР юстиция министри В. И. Теребилов, СССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети раиси С. Г. Лапин, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи В. Г. Куликов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирларининг ўринбосарлари В. И. Бровиков, И. К. Капустян, Н. Ф. Кузьмин ва О. Б. Рахманин, КПСС Марказий Комитетининг, министрликлар, идораларнинг масъул ходимлари, олимлар лекция ва доклад ўқидилар.

Тошкент фармацевтика заводида тайёрланаётган турли дори-дармонлар республикамиздагина эмас, чет элларда ҳам кенг ишлатилади. Суратда: таблеткалар тайёрлаш цехининг илғор ишчиси Ш. Умархўжаева. У янги «АУ» дори тайёрлаш машинасида кунлик топшириқларини 110-115 процент бажармоқда. С. Маҳкамов ва Т. Каримов фотоси.

МАВСУМГА ТАЙЁРГАРЛИК БОШЛАНДИ

Ўзбекистонда сабзавот, картошка экиш ишлари бошланиб кетди, Матлубот кооперацияси тайёрловчилари эса ҳозирданоқ булажак ҳосилни қандай қилиб яхшироқ қабул қилиб олиш тараддудини кўрмоқдалар. «Ўзбекбирлашув» тайёрлов бош бошқармасининг бошлиғи А. Маҳмудов сабзавот ва картошка ҳосилини қабул қилишга тайёргарлик борасида ҳозир қандай ишлар қилинаётганлиги тўғрисида ЎЗТАГ мухбирига сўзлаб берди.

Сабзавот ва картошка ҳосилини йиғиштириб олишга ҳамма жойда киришилгунга қадар республика қишлоқларида 190 дан ортиқ тайёрлов пункти очилади. Бу пунктлар типовой омборларга, тарози хўжаликларига эга бўлади, юк ортиш-тушириш ишлари механизациялаштирилади. Тайёрлов пунктларининг ҳаммаси полизларда етиштирилган 53 минг тонна маҳсулотни бир вақтда қабул қилиб, жўнатишга тайёрлай олади. Олисдаги қишлоқ хўжалик районларида қўшимча равишда 18 та пункт ташкил этилади. Масалан, Чортоқдаги худди шундай пункт Янгиқўрғон хўжаликларига, Чинободдаги пункт Балиқчи райони хўжаликларига хизмат қилади.

Сабзавот, картошка сақланадиган омборларнинг тармоғи ҳам кенгайтирилади. Замонавий ускуналар ва механизация воситалари билан жиҳозланган 13 та янги музхона ишга тушади.

Тошкент яқинидаги Байтқўрғон қишлоғида 1500 тонна мева сақланадиган омбор қурилди. Ҳозир Сирдарё, Наманган ва бошқа областларда мевани қишда сақлайдиган омборхоналар қурилмоқда.

«Ўзбекбирлашув» тайёрлов системасининг ходимлари беш йилликнинг белгиловчи йилига юксак марралар мўлжаллашган. Улар мавсумда бир неча юз минг тонна сабзавот, мева ва полиз экинлари қабул қилишлари ҳамда бу маҳсулотни кечиктирмай Ўзбекистон меҳнаткашларига етказиб беришлари, қардош республикаларнинг шаҳарларига жўнатишлари лозим.

КЎП ВА ЯХШИ МАҲСУЛОТ ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК

ГАЗ ДАРЁСИ

Ўрта Осиё—Марказ ва Бухоро — Урал трансконтинентал газ қувурларини ишлатувчилар истеъмолчиларга табиий газ юборишда рекорд марраға эришдилар. Икки газ «дарёси»нинг йиллик қуввати 58,5 миллиард куб метрга етди. Ўрта Осиё магистрал газ қувурлари бошқармасининг коллективи шу йил шимолга пландан ташқари 150 миллион куб метр газ юборишга қарор қилди.

— Ҳар иккала магистрал зўр бериб ишламоқда, — дейди бошқарманинг бош диспетчери Г. А. Михайлов. — Бунга эришиш осон эмас. Линияларимизнинг жами узунлиги 5 минг километрга боради. 10 та компрессор станцияси, юзлаб скважиналар бор. Шу мураккаб хўжаликнинг ҳаммаси уюшган ҳолда аниқ ишлаб турмоғи лозим...

Бутун «конвейернинг» бетўхтов ишлашини, газ қувурларида юксак босимни таъминлаб туриш, бир компрессор хонадан иккинчисига ёқилғини бир маромда юбориб туриш энг муҳим иш ҳисобланади. Бирон станциядаги газ ҳайдайдиган установка планда кўзда тутилган ремонт учун тўхтатиб қўйиладиган бўлса, шу заҳоти қўшни станциянинг иши зўрайтирилсин, резерв агрегат ишга солинсин, турбиналарнинг айланиши тезлаштирилсин, деган фармойиш келади. Диспетчерлар Москва билан Уралга параллел борувчи трасса газ оқимларини маневр қилдирадилар. Ўқтин-ўқтин юқори босимли қувурдаги газни бир қисмини бирон сабаб билан босими пасайиб кетган иккинчи қувурга ўтказиш учун уларни бириктирувчи туташтиргич қувурларни очиб туришга ҳам тўғри келади...

Бугунги кунда бирон компрессор станциясида агрегатлар авария билан тўхтаб қолаётгани йўқ. Саккизта станция лойиҳадаги иш унумидан ошиб кетди.

Бошқа бир компрессор станциясидан телефон қилиб қолишди: кучли шамол симларни узиб кетиб, механизмларнинг электр таъминоти тўхтаган. Авария электр станциясини ишга тушириш учун бир соатча вақт керак. Бундан бир неча йил аввал бу гап миллион куб метр газ юборилмай қолишини билдирарди. Лекин агрегат бирон дақиқа ҳам тўхтаб қолмайди. Рационализаторлар ишлаб чиққан янгилик— электр тармоғида кучланиш бўлмаганида машина ускуна ишини таъминлаб турувчи аппарат ишга тушди. Улар орасида электр таъминоти резервини автомат тарзда ишга туширувчи схема ва бошқа техника бор. Кўпчилик станцияларда шундай автомат қурилмалар монтаж қилинган.

Газ дарёларининг қулоқ бошидагилар ишда бардам турибдилар.

Ф. КОСТЮШКИН,
ЎзТАГ мухбири.

Урганч.

«ТИЛЛА ҚЎЙ»ЛАР

ЖИЗЗАХ («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). «Тилла қўй» деб ҳақли равишда ном олган «совет мериноси» зотли қўйлари Жиззах районидаги 76-йилки заводи совхозида 10 мингдан ошади. Совхознинг Молгузар, Кўрпасой, Тазғара яйловларида «тилла қўй»лар қўзилай бошлади. Қўзилатиш мавсуми арафасида отарларга 80 дан ортиқ оператив группа вакиллари ёрдамга отландилар. Ҳозирга қадар 500 бошдан ортиқ совлиқ эгиз қўзилади. Жўрабой Умиров, Барот Назарқосимов, Қоржов Олтмишов, Душа Темиров ўртоқлар етакчилик қилаётган отарларда кўплаб қўйлар эгиз қўзиламоқда.

Маълумки, «Совет мериноси»дан олинаётган майин ипак жунлар енгил саноат истиқболида муҳим ўрин тутади. Совхоз чорвадорлари ҳар йили давлатга 25-30 тонна ана шундай қимматбаҳо хом ашё етказиб бермоқдалар.

БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ МАРРАЛАРИ

ТОЖИКИСТОН ССР

Совет Тожикистонининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг учинчи йилида халқ хўжалигининг барча тармоқларида янгидан янги муваффақиятларга эришдилар. Саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш планини муддатидан олдин, 21 декабрда бажардилар.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари пахта етиштириш ва харид қилиш, ғалла, гўшт, сут, тухум, жун, картошка, сабзавот, мева, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажардилар.

КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1974 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарори меҳнатчиларни Ватаннинг иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида янгидан-янги зафарларга илҳомлантирмоқда. Республика меҳнаткашлари Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриб, 1974 йил учун ўз зиммаларига социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш ва энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш планини муддатидан аввал, 26 декабрда бажарамиз. Белгиланган топшириқдан ташқари 35 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қиламиз. Меҳнат унумдорлигини ўстириш йиллик планини ошириб бажарамиз. Пландан ташқари 50 миллион киловатт-соат электр энергия ҳосил қиламиз, 20 минг тонна минерал ўғит, 15 минг тонна цемент, 4,6 минг тонна пахта толаси ишлаб чиқарамиз, 10 минг тонна нефть, 10 миллион куб метр табиий газ, 20 минг тонна кўмир қазиб чиқарамиз.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада концентрациялаш ва ихтисослаштириш, комплекс механизациялаштириш, химиялаштириш ва ердан яхшироқ фойдаланиш асосида халқ хўжалик планини ошириб бажарамиз, 760 минг тонна пахта, шу жумладан 275 минг тонна ингичка толали пахта етиштириб, давлатга сотамиз. Жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини оширишни, ҳар бир сигирдан бир йилда сут соғиб олишни 120-130 килограмм кўпайтиришни таъминлаймиз. 1,2 миллион тонна хашак, шу жумладан 350 минг тонна сенаж тайёрлаймиз.

Транспорт ташкилотлари ишининг самарадорлигини оширамиз. Пландан ташқари 630 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб берамиз.

Тожикистон ССР меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йили учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

ТУРКМАНИСТОН ССР

Совет Туркманистонининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг учинчи йилини экономика ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонладилар.

Республика меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1974 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорига жавобан, Туркманистон ССР билан Туркманистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриб, зиммаларига социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар:

Саноат маҳсулотини реализация қилиш йиллик планини муддатидан илгари, 27 декабрда бажарамиз ва йиллик пландан ташқари 34 миллион сўмлик саноат маҳсулотини реализация қиламиз. Йиллик топшириқдан ташқари 50 минг тонна нефть, 250 миллион куб метр табиий газ қазиб чиқарамиз, 22 минг тонна минерал ўғит, 2 минг тонна олтингугурт кислотаси, 12 минг тонна цемент, 13,4 минг тонна пахта толаси, 200 минг погон метр газлама, 12 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарамиз, 23,6 минг центнер балиқ овлаймиз.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш, концентрациялаш ва ихтисослаштириш негизида пахта ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлигини оширамиз, чорвачилик маҳсулдорлигини юксалтирамиз ва маҳсулотнинг барча асосий турларини харид қилиш халқ хўжалик планини ошириб бажарамиз. Давлатга камида 1 миллион тонна пахта, шу жумладан, 200 минг тонна ингичка толали пахта сотамиз.

Туркманистон ССР меҳнаткашлари республика 1974 йилни экономика ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги ютуқлар билан нишонлайди ва бу билан КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун умумхалқ курашига ўз ҳиссасини қўшади, деб КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

ҚУТЛУҒ ИЗЛАР

Янги қаҳрамонлар

Идора қулф эди. Энди нима қилиш керак? Қаердан топсак экан?

— Кимни излаяпсиз, —меҳмон? — сўради бир қария ўйланиб турганимизни кўриб.

— Анатолий Семёновични,— деди ҳамроҳим.

— Ҳа, Крупскийними? Уйида бўлса ажабмас. Мир кўча, тўртинчи уй, еттинчи квартирада туради.

...Анатолий Семёнович уйга таклиф қиларкан, стол устидаги газета ва журналларни йиғиштира бошлади.

Узоқ суҳбатлашиб ўтирдик. У ўзи ҳақида босиқлик билан гапирди:

— Мени Сибирдан Мирзачўлга чорлаган ҳам, меҳнатга меҳримни оширган ҳам чўл кишилари бўлди, — деди у фахр билан.— Мирзачўл менга кўп нарса берди. Дўст-ёр орттирдим. Уйландим. Обрў-эътибор топдим. Энг муҳими, бу ер — ўғилларим Костя билан Дима учун киндик қони тўкилган ватан бўлиб қолди. Келганимда 25 ёшда эдим. Шундан буён мана, 12 йил ўтди...

Хонага унинг бир гуруҳ дўстлари кириб келишди. Улар Анатолийни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони билан табриклашга келишган экан. Меҳмонлар кўпайиб қолгач, у бизни зериктириб қўймаслик учун «танишиб туринглар», дея кундалик дафтарини узатди. Биз турли йилларда ёзилган хатлардан Анатолийнинг ҳаёт йўлини ифода этувчи айрим лавҳаларни айнан кўчириб олдик.

БИРИНЧИ ХАТ. Салом, Анатолий! Мирзачўл сен билан мен ўйлаган оловқалблар майдони экан. Қайси бир доно киши уни «оқ олтин» лабораторияси деб жуда тўғри баҳолабди. Бу ерда чўлқуварлар меҳнати олтин билан ўлчанади. Бир бригадага Олтойдаги сингари минглаб гектар ер биркитилмайди, аксинча, ўнлаб гектар ердан минглаб гектарнинг даромадини олишади. Биз ана шу лабораториянинг қон томирлари бўлган суғориш тармоқларини қурамиз. Пахтакорга оби-ҳаёт келтирамиз. Сув туфайли ҳурматимиз юқори. Сен ҳам кел. Кутамиз.

Салом билан Иван Шендрик. 1962 йил.

ИККИНЧИ ХАТ. Салом, Ниночка! Хайрлашмай келганим учун узр. Чўлқуварлик ҳаракати кишиларни бир-бирига қариндош ва туғишганлардек жипслаштириб юборган. Менга янги бульдозер беришди. У аввалги комбайнимга сира ўхшамайди. Умар Низомиддинов деган ўзбек механизатори устозлик қиляпти. Отамдек меҳрибон киши. Дўстга жонини беради. Сен мени механизатор бўлганим учун койима. Ахир, у мен учун ота касб. Ота касби — ҳосиятли бўлади, дейишади. Хатингни кутаман.

Салом билан Анатолий. 1963 йил.

УЧИНЧИ ХАТ. Азизам, Нина! Менинг Мирзачўлга келганимга ҳам тўрт баҳор бўлди. Чўлқуварлар ёш бўлсам ҳам мени ветеранликка қабул қилишди. Бунга Олтойда берилган мукофот — «Қўриқ ерларни ўзлаштиришда қатнашгани учун» медали сабаб бўлди. Яқинда 6-разряд беришди. Бу, бульдозерчи учун сўнгги даража. Уй олдим. Бир хонали бўлса ҳам унда олам-олам қувонч билан яшаяпман.

Яқинда икки ҳамқишлоғим— Иван Гренов билан Иван Белоусовлар бутунлай қайтиб кетишди. Улар қишлоғимизга бориб, Мирзачўл ҳақида хунук гаплар тарқатишибди. Гўё шароити ёмон, туни қўрқинчли эмиш. Бундан хавотирланиб, отам келди. У ўз кўзи билан кўриб кетди. Лекин, хурсанд бўлиб қайтди. Биламан, бу гап сенга ҳам етади. Лекин, сен хавотир олма. Тўрт йил яшаб бирор ёмонни учратмадим. Кўп дўстлар орттирдим. Кишининг ўзига боғлиқ экан. Мен учун фақат бир камчилик, у ҳам бўлса — сенинг висолинг. Нина, келаси йил Улуғ Октябрнинг 50 йиллик тўйи бўлади. Ўшанда бизнинг ҳам тўйимиз бўлса... Жавоб ёз. Кутаман.

Салом билан Анатолий. 1966 йил.

ТЎРТИНЧИ ХАТ. Салом, отажон! Мени Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирлашди. Сенинг кенжа ўғлинг техниканинг барча турини-бульдозерни ҳам, скрейперни ҳам, кичик молютка экскаваторни ҳам ўрганиб олди. Ўтган баҳорда катта каналнинг чап ирмоғига сув қуйдик. Тантана бўлди. Ўшанда каналнинг Тўқирсой участкасида анча ишлашга тўғри келди. Канал бетонланмагани учун сув унинг кўтарма дамбаларини ювиб кетишига оз қолди. Мен қаторасига уч кеча-кундуз бульдозер билан навбатчилик қилдим. Хавф бартараф этилди. Ҳозир сув чўлга бир меъёрда оқяпти.

Неваранг Костядан салом. 1971 йил.

Биринчи саҳифа. 1973 йил. Фасллар келинчаги — баҳор чўлга ўзгача латофат билан келди. Уватлар қирмизи лолаларга бурканди. Деҳқон эккан чигит униб, ниҳолларнинг яшил япроғи ерни беркитди. Жанубий Мирзачўл канали соҳиллари чўлқуварлар билан тўлиб кетди. Мелиораторларнинг пахтакорларга сув бериши ҳар гал ана шундай тантанага айланади. Бугун 14- ва 16-совхозларга сув оқизилади. Ленин мукофоти лауреати Т. Боймиров билан гаплашдим. Колонна бошлиғи В. Ковалёв унга менинг ҳақимда шундай деди: «Скрейперини 4 йилдан буён капитал ремонтсиз ишлатяпти. Кунига пландагидан 1,5—2 баравар кўп иш бажармоқда».

Иккинчи саҳифа. 1974 йил. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг тўққизинчи беш йилликда икки беш йиллик топширигини бажариш юзасидан бошланган ташаббус тўғрисидаги қарори билан танишиб чиқдим. Кейинги пайтларда ҳамма ерда ортиқча маблағ сарфламай туриб, ишга солинадиган резервлар ҳақида кўп гап бўляпти. Шу хусусда колоннамизда қуйидаги резервлар ҳақида ўйлаб кўрилишни таклиф қиламан:

Биринчидан, ҳар куни бўладиган планёрка 1—2 соат вақтни беҳуда олади. Бригадир билан участка бошлиғи чиққунча уларни бутун коллектив кутиб туради. Ўн-ўн беш километр йўл босиб, иш жойига етгунча соат 12, мотор қизигунча соат 1 бўлади. Бу—ярим иш куни йўқолди, деган гап. Шунинг учун транспорт масаласини ҳал қилиш, ё рация алоқасини яхшилаб, топшириқни у орқали беришга ўтиш керак. Ёки планёркани ишдан сўнг ўтказиш зарур. Иккинчидан, малака ошириш, ёки турдош касбга ўргатиш учун техника ўқувини ташкил этиш керак. Бригадада Марат Бозоров деган бетончи йигит бор. Меҳнаткаш, ўқувли. Ҳамма билан иноқ. Ҳарбий хизматдан тўғри шу ерга келган. Унинг тақдири билан қизиқиш лозим. Қачонгача лом ва белкурак тутиб юради. Механизаторликка ўргатаман. Учинчидан, рағбатлантиришнинг моддий принципи билан бирга, маънавий принципидан ҳам фойдаланиш лозим. Колоннада вимпел ташкил этилмаган. Ҳолбуки, бу яхши натижа беради.

Учинчи саҳифа. Мен 120 минг куб метр тупроқ ишларини бажариш юзасидан зиммамга олган ўтган йилги мажбуриятимни 24 октябрда бажардим. Пландан ташқари 30 минг куб-метр тупроқ ишларини адо этдим. Икки кун шеригим Иван Зига учун ҳам ишладим. Бригадамиз канал сиртини қоплаш учун 120 кубметр қоришма тайёрлади. Иш тез кетяпти.

...Анатолийнинг дўстлари ўринларидан туришди. Хайрлашаётиб: «Газетада бизнинг ҳам номимизни қайд этинг, биз ҳам Анатолийдек чўлқуварлармиз», —дейишди. Улар Николай Катрич, Иван Зига, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Тамара Грушко, Марат Бозоров, Умар Низомиддинов, Иван Шендриклар эди. «Голодностепстрой»га қарашли «Янгиерводстрой» трестининг 18-кўчма механизациялашган колоннаси коллективи меҳнат қилган барча участкаларда уларнинг изи бор. Бу излар — қутлуғ излар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Жиззах область мухбири.
Бинокор посёлкаси.

Қўйчиликни ривожлантириш истиқболлари

ИХТИСОСЛАШТИРИШ САМАРАСИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Олмаотадаги тантанали йиғилишда сўзлаган нутқида мамлакатимизда чорвачиликни ривожлантириш, бу муҳим ишни саноат асосига кўчириш, ихтисослаштириш ва концентрациялаш, хўжаликлараро кооперативлаштиришни кучайтириш йўли билан маҳсулот етиштиришни кўпайтириш масалаларига алоҳида эътибор берди. Партия Марказий Комитети Бош секретарининг сермазмун нутқида баён этилган фикрлар республикамиз чорвадорлари учун жанговар программадир. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги Қоракўлчилик бош бошқармасининг бошлиғи А. Қораев қуйидагиларни айтди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ёрқин нутқини газетада зўр қизиқиш билан ўқидик, унда чорвадорларимиз олдида турган улкан вазифалар баён этилди. Қўйчиликни ривожлантириш ғоят муҳим масала эканлиги алоҳида уқтирилди. Ён қўшнимиз қозоғистонлик чорвадорлар яқин фурсатларда қўйлар сонини 32 миллион бошдан 50 миллион бошга етказишга азму қарор қилганликларини эшитиб қувондик. Ҳақиқатда мамлакатимизда, шу жумладан Қозоғистон ва Ўзбекистонда ҳам қўйчиликни ривожлантириш учун катта резерв ва имкониятлар бор.

Партиямиз кун тартибига чорвачиликни саноат асосига кўчириш, ихтисослаштириш ва концентрациялаш, хўжаликлараро кооперативлаштиришни кучайтириш йўли билан маҳсулот етиштиришни кўпайтириш вазифасини қўйди. КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида чорва моллари, айниқса қўйлар учун тўйимли озуқалар тайёрлашга мўлжалланган кучли машиналар, асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш зарурлиги таъкидланди. Пленум кенг жамоатчиликнинг эътиборини ем-хашак муаммосини тезкорлик билан ҳал этишга қаратди.

Қоракўлчилик бош бошқармаси хўжаликларида тўпланган тажрибалар шуни кўрсатдики, чорвачиликни саноат асосига кўчириш, ихтисослаштириш ва концентрациялаш, хўжаликлараро кооперативлаштириш меҳнат унумдорлигини оширади, маблағлар, техника воситаларидан фойдаланишни яхшилайди, самарадорлик ва хўжалик ҳисобини кучайтиради, бошқа тармоқлар билан алоқани мустаҳкамлайди. Энг муҳими — маҳсулот миқдори кўпайтирилиб, сорти ва сифати яхшиланади, таннархи арзонлаштирилади. Чорвачиликдан хўжаликлар ҳам, чорвадорлар ҳам катта иқтисодий фойда кўради.

Республика Совхозлар министрлигига қарашли 72 совхоз қўйчиликка ихтисослаштирилган. Жиззах областидаги Ильич номли ва Киров номли, Самарқанд областидаги «Нурота», «Қизилча», «Ғозғон», Эргаш Жуманбулбул ўғли номли, Бухоро областидаги «Конимех», «Коммунизм», «Шофиркон», Ленин номли, Балимонов номли, «Оёққудуқ» совхозлари шулар жумласига киради. Шунингдек, Қашқадарё областидаги «Ўзбекистон», «Нишон», «Қорақум», «Муборак», «Ғузор», Сурхондарё областидаги Гагарин номли, «Сайроб», «Коммунизм» совхозлари, Қорақалпоғистон АССРдаги Карл Маркс номли совхоз ҳам қўйчиликка ихтисослаштирилган бўлиб, давлатга юқори сифатли, жаҳон бозорибоп қора, кўк, сур терилар, кўплаб жун ва қўй гўшти етказиб бермоқда.

Ихтисослаштириш яхши самара беришини инобатга олиб, 1973 йилдагина Томди районида еттита, Деҳқонобод районида учта қоракўлчилик совхози тузилди. Бошқа областларда ҳам шундай хўжаликлар тузиш чоралари кўрилмоқда. Республикамизда 1974—1975 йилларда қоракўл тери, жун ва қўй гўшти етиштиришга ихтисослаштирилган ўн учта йирик совхоз тузиш кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикамизда 1974 йилнинг охиригача қўйлар ва эчкилар сонини 7 миллион 200 минг бошга етказиш вазифасини қўйдилар, истиқбол планга кўра шундан кейинги қисқа фурсатда қўйлар ва эчкилар сони 10 миллион бошга етказилади. Бунинг учун ҳамма резерв ва имкониятлар мавжуд бўлиб, чорвадорларимиз, мутахассисларимиздан ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиш талаб этилади.

Ҳозир республикамизда 4 миллион 670 минг бош қоракўл қўй бўлиб, шундан 3 миллион 600 минг боши ихтисослаштирилган совхозларнинг фермаларида боқилмоқда. Шуниси ҳам диққатга сазоворки, совхозлар билан колхозларнинг қоракўлчилари ўзаро социалистик мусобақа боғлаб, совлиқлардан эгиз қўзи олишни кўпайтириш, ўстиришга кўплаб қўзи қолдириш, тери сортини яхшилаш, жун миқдорини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва бошқа кўрсаткичларни яхшилаш учун курашмоқдалар.

Республикамиз қоракўлчилари олдида 1975 йилга бориб умумий қоракўл қўйлар сонини 5 миллион 43 минг бошга етказиш ва ундан ҳам кўпайтиришдек шарафли вазифа турибди. Айни кезда қоракўл қўйларнинг насли яхшиланиб, маҳсулдорлиги оширилиши керак. Бу вазифани муваффақиятли ҳал этишда мутахассисларнинг масъулияти кучайтирилади.

Маҳсулот етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим шарти ўстиришга кўп қўзи қолдириш, боқимдаги қўйлар парваришини кучайтиришдир. Ўтган йили фақат Совхозлар министрлиги хўжаликларидагина ўстиришга 1 миллион 30 минг бош соғлом қўзи қолдирилди, шундан 750 минг боши урғочи қўзилардир.

1974 йилда янада улкан режалар белгиланди. Хўжаликларимиздаги 1 миллион 128 минг бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан 130 тадан қўзи олинади, 1 миллион 160 минг бош қўзи ўстиришга қолдирилади. Бухоро, Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё областларининг қоракўлчилари эгиз қўзи олишни ҳар йилдагидан кўпайтириш ташаббуси билан майдонга чиққанликларини мамнунлик билан таъкидлаб ўтиш ўринлидир.

Лекин шуни ҳам унутмаслик керакки, касбимиз қўйчи-қоракўлчи, давлатга юқори сифатли қоракўл терилар етказиб бериш муҳим вазифамиздир. Белгиловчи йилда туёқ сонини кескин кўпайтирганимиз ҳолда она-Ватанга 1 миллион 400 минг дона жаҳон бозорибоп қоракўл тери етказиб берамиз.

Ихтисослаштирилган хўжаликларимиз жун ва гўшт етиштиришни кўпайтириш борасида ҳам катта тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ҳар бош қўйдан 3 ярим килограммдан жун олиш, ҳар бош қўйнинг тирик вазнини 45-50 килограммга етказиб гўштга топшириш кун тартибида турган асосий вазифадир. Бу кўрсаткични қўлга киритиш билан ихтисослаштириш нечоғли яхши самара беришини яна бир карра исботлаган бўламиз.

Республикамизда қўйларни боқишга яроқли 31 миллион гектар яйлов бор. Ҳозир шундан 25 миллион гектаридан фойдаланмоқдамиз. Бу йил янгидан бир миллион гектар яйлов фойдаланишга топширилади, яқин йилларда ҳамма яйловларимизда қўйлар боқила бошлайди. Бу эса туёқ сонини кўпайтириш ва тўла сақлаб қолиш, қўйларнинг маҳсулдорлигини оширишда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Яйловларнинг унумдорлигини оширишда катта ишлар қилинмоқда. Беш йилликнинг қолган икки йилида кўз илғамас яйловларга саксовул ва изень ўти экилади, суғориладиган, шартли суғориладиган яйловларнинг унумдорлиги оширилади. 50 минг гектар ерда маданий яйловлар ташкил қилинади.

Министрликка қарашли хўжаликлар қўйхоналар қуриш, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялашда диққатга сазовор ишлар қилмоқдалар. Мавжуд қўйларнинг 75 проценти иссиқ қўйхоналар билан таъминланди. Муҳим вазифа белгиловчи йилнинг охиригача ҳамма қўйларни иссиқ қўйхоналар билан тўла таъминлашдан иборатдир.

Республикамизда қўзилатиш мавсуми бошланди. Бу муҳим ишни узоғи билан бир ойда муваффақиятли туғаллашимиз керак. Сурхондарё областида совлиқларнинг 65-70 проценти қўзилади. Натижа қувончли бўлмоқда. «Коммунизм» совхозида ҳозиргача ҳар 100 бош совлиқдан 150 тадан зиёд қўзи олинди. «Ўзбекистон» совхози қўйчувонлари ҳам шундай кўрсаткичга эришдилар. Қашқадарё областидаги «Ғузор» ва бошқа совхозларнинг ҳаммасида қўзилатиш мавсуми ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Қўзилатиш мавсумини тез ва соз ўтказиш, урғочи қўзиларнинг ҳаммасини, эркак қўзиларни саралаб ўстиришга қолдириш йўли билан туёқ сонини кўпайтириш бош вазифамиздир.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ БРОШЮРАЛАРНИ БОСМАДАН ЧИҚАРДИ

И. В. Володин. СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ МУДОФААСИ ХУСУСИДА В. И. ЛЕНИН БАШОРАТИ. 40 бет, тиражи 14.286, баҳоси 6 тийин.

Қ. Отамирзаев. ПАРТИЯ РАҲБАРЛИГИ — МАТБУОТ ФАОЛИЯТИНИНГ АСОСИ. 40 бет тиражи 15.530, баҳоси 6 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ КУБА РЕСПУБЛИКАСИГА ВИЗИТИ. 1974 йил 28 январь — 3 февралда. Нутқлар ва ҳужжатлар. 122 бет, тиражи 10.000, баҳоси 19 тийин.

СССР Олий Советига сайлов тўғрисида низом. 32 бет тиражи 75.000, баҳоси 3 тийин.

Л. Разумов, В. Шаров. ЛЕКТОР НУТҚИНИНГ ТАЪСИРЧАНЛИГИ. 40 бет, тиражи 15.531, баҳоси 6 тийин.

Ҳ. Умаров. КОЛЛЕКТИВ ВА ШАХС. 32 бет, тиражи 20.100, баҳоси 6 тийин.

КПССНИНГ ЖАНГОВАР ОТРЯДИ. 32 бет, тиражи 20.000, баҳоси 3 тийин.

С. Иброҳимов. ЧИҚҚАН-СИНГАН СУЯКНИ ДАВОЛАШДАГИ АЙРИМ ЯНГИЛИКЛАР. 16 бет, тиражи 9696, баҳоси 4 тийин.

СОВЕТ ВИСТАВКАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

КАТМАНДУ, 21 март. (ТАСС). Бу ерда совет китобларини сотувчи виставка ёпилди. Бу виставкани Бутуниттифоқ «Халқаро китоб» бирлашмаси ташкил этган эди. Катта муваффақият қозонган бу виставкага рус, инглиз тилларида ва ҳинд тилида чоп этилган китоблар қўйилди. Булар орасида рус ва совет адабиёти классиклари — Пушкин, Лермонтов, Лев Толстой, Горький, Шолохов асарлари бор эди. Виставкада илмий-техника адабиёти ва болалар адабиёти, санъатга доир китоблар кўп эди. Марксизм-ленинизм классикларининг асарлари қўйилган стендлар томошабинларнинг зўр эътиборини ўзига жалб этди.

Етти кун ичида виставкани 15 мингга яқин киши томоша қилди.

МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК РАМЗИ

ДАМАШҚ, (ТАСС). Араб халқларининг ҳаққоний ишига Совет Иттифоқи бериб келган ва бериб келаётган қатъий мадад ва ёрдам Совет — Араб дўстлиги самимийлигининг ёрқин далилидир. Фаластин озодлик армиясининг вакили чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Совет жамияти союзи юборган киноаппаратлар комплектини армияга совға қилиб топширилишига бағишланиб Сурия пойтахтида бўлиб ўтган тантанали маросимда нутқ сўзлаб, шу ҳақда гапирди.

Фаластин вакили бу совға Совет Иттифоқи билан араб халқлари ўртасидаги, жумладан фаластинлик араб халқи ўртасидаги мавжуд мустаҳкам дўстликнинг рамзи бўлади, деб таъкидлади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

«БУЛГАРТАБАК» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

◆ СОФИЯ. Болгария тамаки саноатининг тарихи 100 йилдан ортади. Ҳозир халқ хўжалиги шу тармоғининг маҳсулоти бошқа кўплаб мамлакатларда ҳам маълум. «Булгартабак» ихтисослаштирилган ташқи савдо корхонаси АҚШ ва Япония, Швейцария ва Миср, Австрия ва Италиядаги машҳур фирмалар билан муваффақиятли савдо-сотиқ қилмоқда. Лекин «Булгартабак» корхонаси ўз маҳсулотининг каттагина қисмини Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга юбормоқда. Болгария Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг тамакига бўлган эҳтиёжининг 30 процентини, сигаретга бўлган эҳтиёжининг 85 процентини қондирмоқда.

Болгария Халқ Республикаси Деҳқончилик ва озиқ-овқат саноати министрлигининг маълумотларига кўра, олтинчи беш йилликнинг дастлабки уч йилида тамаки етиштириш давлат плани 7,5 минг тонна ошириб бажарилган. Янги технологияни, замонавий серунум техникани кенг қўллаш биринчи нав тамакини кўплаб ишлаб чиқариш имконини берди. Сўнгги йилларда Болгария селекциячилари тамакининг юқори ҳосилли «Рила», «Петрич», «Мадара» навларини етиштирдилар. Республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари 1974 йилда ўтган йилдагига нисбатан тахминан 8 минг тонна кўп тамаки етиштирадилар.

ТЕХНИКА ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

◆ ГАВАНА. Бу йил Кубада Ярим миллиард арробадан ортиқ шакар қамиш комбайнлар ёрдамида йиғиб олинди. (Бир арроба 11,5 килограммга тенг). Бу мамлакатнинг асосий қишлоқ хўжалик экинини ўриб олиш ва қайта ишлашда бултурги мавсумдагига нисбатан 20 миллион арроба кўпдир.

Ҳозир шакар қамиш экилган майдонларда 700 га яқин комбайн ишламоқда. Совет ва Куба мутахассислари биргаликда яратган серунум «КТП-1» машиналари ўзини кўрсатди. Бу йил жами шакар қамишнинг 20 процентдан ортиғи комбайнлар ёрдамида ўриб олинади. Бир неча йилдан сўнг барча шакар қамиш механизация усулида ўриб олинадиган бўлади.

Ҳозирги вақтда «КТП-1» комбайнлари Ухтомский номидаги Люберцы қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводида тайёрланмоқда. Орьенте вилоятининг Ольгин шаҳрида қурилаётган йиғув заводи ишга тушгач, комбайнлар шу корхонада йиғиладиган бўлади. Завод Совет Иттифоқи ёрдамида қурилмоқда.

(ТАСС).

ЧССР. Республиканинг ишлаб чиқариш коллективлари Словакия миллий қўзғолонининг ва Чехословакиянинг Совет Армияси томонидан озод қилинганлигининг 30 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтармоқдалар. «Збройовка» машинасозлик заводининг ишчилари, инженер ва техниклари беш йилликнинг экспорт планини 1975 йилнинг 30 сентябригача бажариш мажбуриятини олишди. Суратда: ишчи Пжемисл Поспишил Болгарияда қурилаётган атом электр станцияси учун мўлжалланган автоматик приборни тайёрламоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Суриянинг шимоли-шарқида, Фрот соҳилидаги Табқ қишлоқчаси ўрнида Ас-Саура шаҳри қад кўтарди. Фротдаги Ас-Саура гидроэнергетика комплекси қурувчилари ана шу шаҳарда истиқомат қилишади. Суратда: Ас-Саурадаги мактаб биноси.

В. Огородникова фотоси. (ТАСС).

БАҲОРГИ СИНФИЙ ЖАНГЛАР

Пролетариатнинг баҳорги синфий жанглари капитал дунёсини ларзага солмоқда. Япония ва Италия, Англия ва АҚШда бошқа қатор капиталистик мамлакатларда миллион-миллион меҳнаткашларнинг капитал зулмига қарши, ишсизлик, қимматчилик, демократик эркинлик ва гражданлик ҳуқуқларини чеклашга қарши намойишлари, умумий иш ташлашлари, сиёсий чиқишлари бўлиб ўтмоқда.

Маълумки, капитал дунёсининг доимий йўлдоши бўлган иқтисодий тангликлар оддий меҳнаткашларнинг моддий аҳволини йилма-йил оғирлаштириб бормоқда. Иқтисодий танглик, милитаризм, инфляция ва капитализмнинг бошқа иллатлари ишчи ва деҳқонларнинг ҳаётий манфаатларига салбий таъсир кўрсатиб келмоқда.

Ғарб давлатлари бошдан кечираётган иқтисодий тангликлар, инфляция кескин сиёсий кризислар учун асос бўлмоқда. Сиёсий кризислар эса гоҳ у, гоҳ бу капиталистик мамлакатларни қамраб олмоқда. «Ҳамма ёқда кризис, — деб ёзади шу муносабат билан Парижда чиқадиган «Фигаро» газетаси — Лондон, Рим ва Брюсселдаги сиёсий кризис кўп томонлама кризисни кучайтирмоқда».

«Совуқ уруш» давридан ўзаро яхши муносабатлар ва ҳамкорлик ўрнатиш даврига ўтилаётганига қарамай, капиталистик пойтахтлар ҳозирда ҳам ҳарбий бюджетларини ошириб бормоқдалар. Яқинда Токиода 1 апрелда бошланадиган 1974 молия йили бюджети лойиҳаси эълон қилинди. Унда Япония ҳарбий харажатларини олдинги молия йилига нисбатан 17 процентга ошириш кўзда тутилган. Ҳарбий харажатлар урушдан кейинги мамлакат тарихида биринчи марта 1000 миллиард иендан ошди.

1974—1975 молия йилида Исроилнинг ҳарбий харажатлари давлат бюджетининг ярмини ташкил қилади. Маориф, маданият ва уй-жой қурилишига ажратилган маблағлар миқдори эса жиддий қисқартирилди. Энг зарур истеъмол моллари ҳисобланган нон, сут, қанд ва гуручнинг нархи тинмай ошмоқда.

Шу билан бирга капиталистик мамлакатларда нарх-наво тинмай кўтарилмоқда. Масалан, Англияда озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи 1973 йилда 20 процентга кўтарилди, кейинги уч йилда эса 53 процентга ошди. «Гросер» журналининг ёзишича, Англияда кейинги йилларда 542 хил озиқ-овқат маҳсулотининг нархи анча кўтарилди. Туркияда нархлар 1973 йилда 49,6 процентга кўтарилди. Газмол 151 процентга, озиқ-овқат 43,3 процентга, ёқилғи 33,4 процентга қимматлашди.

Монополиялар, саноат магнатлари меҳнаткашларнинг ҳисобига ўз ҳамёнларини тўлдириш сиёсатини тобора кучлироқ юргизмоқдалар. Буржуа мамлакатларининг раҳбар доиралари эса сиёсий маневрлар қилиш, министрлар ўрнини алмаштиришдан нарига ўтмаяптилар. Масалан, 1970 йилнинг ёзида Англияда бўлиб ўтган парламент сайловларида консерваторлар партияси «Бир ҳужум билан мамлакатдаги нарх-навонинг тинмай кўтарилишига барҳам берамиз», деб инглиз сайловчиларига ваъда қилган эдилар. Аслида тескариси бўлиб чиқди: консерваторлар ҳукумати даврида нарх-наво янада кўтарилди.

Ана шу шароитда капитал мамлакатларидаги синфий жанглар тобора кучаймоқда. Унинг сафларига янги-янги курашчилар қўшилмоқда. Масалан, ўтган ўн йилда ривожланган капиталистик мамлакатлардаги антимонополистик забастовка курашларида 337 миллион киши иштирок этди.

Яқинда Италия меҳнаткашларининг, Ғарбий Германия ишчиларининг, Испания кончиларининг, АҚШ транспорт ходимларининг кучли забастовкалари бўлиб ўтди. Япон меҳнаткашларининг «баҳорги юришларида» юз минглаб япон меҳнаткашлари иштирок этдилар. Бу йил мамлакат ишчилар ҳаракати тарихида биринчи марта Японияни тўртта етакчи касаба союзлар ташкилоти: СОХИО, Тюрицу рорэн, Домэй ва Синсамбэцу биргалашиб ҳаракат қилиш ҳақида келишиб олдилар. Япон меҳнаткашларининг бу йилги баҳорги курашларида юқоридаги йирик касаба союз марказларининг 8 миллион аъзолари қатнашадилар. Эфиопияда март ойининг бошларида бўлиб ўтган забастовкаларда, намойишларда 100 минг киши қатнашди. Мамлакат тарихида меҳнаткашларнинг бундай оммавий чиқишлари бўлмаган эди.

Меҳнат ва социал таъминот соҳасида кенг реформалар ўтказишни, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини оширишни, синфий чеклашларга барҳам беришни талаб қилувчи кучли синфий жанглар, намойишлар, оммавий чиқишлар Греция, Бельгия, Дания, Испания ва бошқа кўпгина капиталистик мамлакатларда ҳам бўлиб ўтмоқда. Капитал дунёсини ларзага келтираётган сиёсий, иқтисодий ва социал ўзгаришлар учун бўлган кураш қатнашчиларининг сафлари тинмай ўсмоқда.

Т. СОЛИЕВ.

НИМАНИ ЯШИРМОҚДАЛАР

— «Метро билетининг нархи 1935 йилдан бери ўзгармабди.

— Ҳазиллашяпсизми?!

— Йўқ, айни ҳақиқат. Фақат гап Москва метрополитени ҳақида кетяпти».

Швейцария меҳнат партиясининг органи «Вуа уврие» газетасида босилган «улар» гапирмайдиган мавзу ҳақида» деган мақоласи ана шу қисқа диолог билан бошланади. Газета қуйидаги рақамларни келтиради. СССРда электрга тўланадиган ҳақ 1948 йилдан бери ўзгармаган, ҳар куб метр газнинг нархи 20 йилдан бери бир хилда. Булар шаҳар телефон алоқаларига ҳам таааллуқлидир.

БМТнинг иқтисодий темадаги докладида нарх-навонинг пасайиши анъанага айланиб қолган социалистик мамлакатлар мисол қилиб кўрсатилади. Бу анъана, дейилади докладда, Совет Иттифоқи мисолида янада ёрқинроқ кўзга ташланди.

ГДРда ота-оналар ёш болаларини хўжалик молларини харид қилишга ўргатаётганлиги чет эллик журналистларни ўта ҳайратга солмоқда. Болакайлар магазинга харид қилинадиган буюмлар рўйхати ва тийинигача саналган пул билан келишади. Уларнинг ота-оналари товар нархини ёддан билишади, чунки уларнинг нархи 13 йилдан бери ўзгармаган.

«Вуа уврие» келтирган бундай фактларни исталган социалистик мамлакат мисолида тўлдириш ва кенгайтириш мумкин. Зеро, инсон ҳақида ғамхўрлик қилиш, аҳолининг турмуш даражасини ошириш Коммунистик партиялар сиёсатининг мазмуни, бу эса социализм тузумининг табиатидан келиб чиқади.

Қисқа тарихий давр ичида ҳамма социалистик мамлакатларда қудратли ишлаб чиқариш базаси вужудга келди. Ишлаб чиқариш кучлари эса тез суръатлар билан ривожланмоқда. Хўжаликда план асосида иш олиб бориш, мамлакатда нарх-наво мувозанатини сақлаб туриш имконини бермоқда. Чунончи, Болгарияда ноннинг баҳоси 1954 йилдан буён, шакарнинг нархи 1950 йилдан, газетанинг нархи 1948 йилдан бери ўзгармади. Темир йўл транспорти ва автобус билетларининг нархлари 1944 йил 9 сентябрда республикада халқ ҳокимияти ўрнатилганидан бери ўзгаргани йўқ. Кейинги 10-15 йил ичида озиқ-овқат ва саноат молларининг алоҳида энг муҳим турларининг чакана нархи бирмунча арзонлашди.

Болгарияда кейинги 15 йил ичида халқ хўжалигининг турли тармоқларида эришилган муваффақиятлар 1972 йилнинг охирига келиб меҳнаткашларнинг турмуш даражасини ошириш бўйича узоқ муддатли программани барпо қилиш ва авж олдириш имконини берди. Мазкур программани турмушга тадбиқ қилиш, 1973 йилнинг бошидаёқ яққо намоён бўлди. Тахминан 2 миллион ишчи-хизматчининг, шу жумладан мактаб ва олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, соғлиқни сақлаш ходимлари ва шахтёрларнинг иш ҳақи ошди. Шу программага мувофиқ яқин йиллар ичида бошқа тоифа меҳнатчиларининг, хусусан, ёш авлод тарбиячиларининг иш ҳақи бирмунча ошади.

Социалистик мамлакатларда меҳнаткашларнинг ижтимоий таъминот даражаси ўсмоқда. Булар соғлиқни сақлаш соҳасида хизмат кўрсатиш, маданият ва санъат, спорт, туризм, дам олиш, халқ маорифи ва таълим-тарбиянинг равнақи мисолида янада яққолроқ кўриняпти.

Масалан, ГДРда 1973 йили пенсия ва касалхонадагилар таъминоти учун 8,1 миллиард марка пул сарфланди. Уй-жой хўжалиги ва кўп болали оилаларнинг квартира ҳақини қўшиб ҳисоблаганда, давлат ёрдам пули 3,1 миллиард маркани ташкил қилади. Бу эса 1972 йилдагидан 20 процент кўпдир.

Худди шунга ўхшаш фактларни Венгрия Халқ Республикаси мисолида ҳам кўриш мумкин.

Коммунистик партияларнинг халқ турмуши даражасини ошириш борасида олиб бораётган изчил сиёсати туфайли 1973 йилда аҳоли бошига реал даромадлар Совет Иттифоқида 4,5 процент, Венгрияда 4,4 процент ошди. Польшада эса 1971—1973 йиллар давомида ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи йилига 7,5 процентдан кўпайди.

Социалистик мамлакатларнинг иш тажрибаси шуни кўрсатадики, товарлар ва маиший хизмат кўрсатиш баҳолари бошқа социалистик мамлакат экономикасига зарар бермайдиган тартибда ва мустаҳкам белгиланиши мумкин. Лекин «Вуа уврие» газетаси таъкидлаганидек, «улар», аниқроғи буржуа иқтисодчилари бу ҳақда лом-мим демайдилар.

И. ПАНОВА, (АПН).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БУХАРЕСТ.** Слатинадаги алюминий заводида йилига 25 минг тонна алюминий ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги электролиз цехи қурилиши тугалланди. Янги цех шу йилнинг ўзидаёқ 14 минг тонна металл беради.

◆ **СТОКГОЛЬМ.** Швециядаги йирик «Вольво» автомобиль компаниясининг раҳбарлари Жанубий Африка Республикаси саноатига бундан буён капитал маблағ сарфлашдан бош тортганлигини билдирди. Жанубий Африка Республикасининг ирқчи режими ўтказиб келаётган сиёсатни қоралаш белгиси сифатида шундай қарорга келинди.

◆ **ДАМАШҚ.** Суриянинг шимоли-шарқий районларида сув тошқини давом этмоқда. Сўнгги кунларда бу ерда ёққан жала тошқинга сабаб бўлди. Бир қанча аҳоли пункти, шу жумладан Абу-Камол шаҳри ҳам батамом сув остида қолди. Юзлаб уй-жой бинолари вайрон бўлди, экинзорларни сув босиб кетди. Қутқарув ишларида қатнашиш учун армия қисмлари юборилди. Табиий офат рўй берган районларга вертолётлар ёрдамида дори-дармон, қутқариш воситалари, озиқ-овқат маҳсулотлари ташилмоқда.

◆ **АДДИС-АБЕБА.** Эфиопияда мамлакатнинг янги конституцияси лойиҳасини тайёрлаши лозим бўлган комитет тузилди.

Комитет составига 30 киши кирди. Булар салтанат кенгаши, парламент ҳар иккала палатаси, диний гуруҳлар, Эфиопия касаба союзлари конфедерацияси, ўқув юртлари, савдогар ва саноатчилар вакилларидан иборат.

Бош министр Энделкачеу Маконнен конституцион комитетга «мамлакатнинг бўлажак сиёсатига мустаҳкам асос тайёрлаш» кўрсатмаси берилган, деди. Комитет ўз тавсиясини 6 ой мобайнида тақдим этиши лозим.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясига 50 йил

РЕСПУБЛИКАМИЗ ШАҲАРЛАРИ

ФАРҒОНА

Ҳа, Фарғона деганда кўз олдимизда республикамизнинг шарқий чекка қисмида тоғлар орасига жойлашган, Ўзбекистон табиатининг жамики кўрки, гўзаллигини ўзида мужассамлаштирган гўзал манзарали бир диёр намоён бўлади. Фарғона — республикамиздаги ёш шаҳарлардан бири. 1977 йилда унинг ташкил топганлигининг юз йиллиги нишонланади.

Ўрта Осиё Россияга қўшиб олингач, чоризм мустамлака сиёсат программасини амалга оширишга киришади. Жумладан, Қўқон шаҳрида рус ҳарбий ҳукмдорларининг маҳкамалари, шаҳарга ёндаш жойда ҳарбий қисмлар жойлаштирилган бўлса-да, бир гарнизон билан бутун водийни бошқариб туриш қийин эди. Шу сабабли, ҳарбий маъмуриятнинг ташаббуси билан областни идора қилиб туриш учун қулай шаҳар қуриш режалари тузила бошланди. Шаҳар маҳаллий аҳолидан холироқ жойда бўлиши керак эди. Генерал Скобелевнинг топшириғи ва бевосита бошчилигида бўлажак шаҳар учун Марғилондан унча узоқ бўлмаган Ёрмозор қишлоғи атрофи текшириб кўрилди.

1877 йилнинг ёзида шаҳарнинг лойиҳа-макети тайёр бўлди. Лойиҳага кўра шаҳарнинг асосий қисмига ҳарбий-маъмурий бино ва маҳкамалар, 1000 хўжаликка мўлжалланган уй-жой, черков, бозор майдони, шаҳарнинг каттагина қисмига кўчалар қуриш мўлжалланди. Ҳарбий-стратегик томонларга ҳам катта эътибор берилди.

Генерал Скобелев бўлажак шаҳарга берилажак ном хусусида Туркистон генерал-губернаторига мактуб йўллаган ва бир неча номни илова қилган. Генерал губернатор Кауфман Фарғона, Марғилон номларини маъқуллаб, тагига чизиб қўйган. Шундай қилиб Фарғона шаҳри қурилиши 1877 йилнинг кузида бошланди. ...Рус архитектурасининг янги давр анъаналари Фарғона шаҳри қурилишида ҳам маълум даражада ўз аксини топди.

Шаҳар ҳарбий-маъмурий марказ сифатида майдонга келганлиги юқорида қайд этилган эди. Аммо, ҳарбий ва граждан аҳолиси эҳтиёжлари билан боғлиқ равишда бу ерда дастлабки саноат ва ҳунар хўжалиги ҳам вужудга кела бошлади. 1891 йили тери заводи, 2 та пиво заводи иш бошлади. Шаҳарга темир йўл келиши билан пахта заводи ва бошқа муассасалар барпо этилди. Рус ва маҳаллий миллат вакилларидан иборат ёлланма ишчилар шаклланa бошлади. Шу тариқа шаҳар социал тараққиёт туфайли имтиёзли рус маъмурияти марказигина бўлиб қолмай, прогрессив фикр марказига ҳам айлана борди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг шаҳар мислсиз даражада ўзгарди. Совет ҳокимиятининг дастлабки қадамлари, илк беш йилликлар ва ундан кейинги тинч қурилиш йиллари шаҳарга беқиёс кўрк ва чирой бахш этди. Кўчалар ёнига кўчалар, кварталлар ёнига кварталлар, маданий-оқартув муассасалари ёнига янги клуб, театр, кинотеатрлар қўшилди. Енгил ва оғир саноатнинг янги-янги тармоқлари бунёдга келди.

Ўтган давр ичида шаҳар кенг қулоч ёйди. Неча ўн минглаб хонадонларни ўз бағрига олган, барча қулайликларга эга бўлган Фрунзе, Калинин, Қувасой уй-жой массивлари барпо этилди. Бу уй-жой массивларида қад кўтарган бинолар совет архитектура санъатининг энг янги ютуқлари асосида қурилганлиги, жозибадорлиги ҳам эътиборни жалб этади.

Шаҳарнинг ёнгинасида яна бир янги навқирон шаҳар пайдо бўлди. Кейинги ўн йил мобайнида майдонга келган ва Фарғона шаҳрининг таркибий қисми бўлган бу гўзал маскан Қирғули деб аталади. Шаҳарчада нефтчилар, химиклар, бинокорлар яшайдилар.

Фарғона — йирик маданий ҳамда илм-маърифат марказига айланган шаҳарлардан. Ўзбек ва рус драма ва комедия театрлари, халқ театрлари, сўнгги йилларда қурилган «Нурхон», «Алишер Навоий», «Космос» сингари ўнлаб кинотеатрлар, 2-3 йил муқаддам шаҳар аҳолисига совға қилингач Ал Фарғоний номидаги муҳташам кутубхона ва бошқа маданий муассасалар фарғоналикларнинг маънавий бойликлари қаторидан жой олди.

Фарғона республикамизнинг етакчи индустрия шаҳарларидан бири саналади. Дзержинский номидаги тўқимачилик комбинати маҳсулот ишлаб чиқаришда мамлакатдаги энг йирик ва пешқадам корхоналар билан ҳам беллаша олади. Қирғули шаҳарчасида бунёд этилган нефтни қайта ишлаш заводи, азотли ўғитлар заводи, сунъий толалар заводлари, пойафзал, пиллакашлик фабрикалари, ёғ-мой комбинати, газоаппарат ва шу каби бошқа ўнлаб корхоналар шаҳарнинг йирик корхоналари жумласига киради. Областдагина эмас, водийда ҳам кўплаб йирик объектлар қурилишида иштирок этаётган 8-қурилиш трестининг номи бутун Иттифоқда машҳур.

Шаҳарнинг истиқболи порлоқ. Аҳоли эҳтиёжи билан боғлиқ бўлган маданий-маиший муассасалар, корхоналар, уй-жой бинолари қурилиши қизғин бормоқда. Яшил зоналар барпо этилмоқда. Шаҳар транспорти ўз ишини намунали йўлга қўймоқда. Марказ-Қирғули маршрути бўйича эса троллейбус қатнай бошлади. Янги мебель ва кондитер фабрикалари қурилиши, қатор корхоналарда цехларни реконструкция қилиш тадбирлари кўрилаётгани шаҳар саноатининг тез суръатлар билан тараққий этишидан далолат беради. Азотли ўғитлар, химия толалари, нефтни қайта ишлаш заводлари, янги комплекслар ишга тушди.

Фарғона эндиликда студентлар шаҳри ҳам бўлиб қолди. Улуғбек номидаги Давлат педагогика институти ўттиз йилдан зиёдроқ вақтдан бери юқори малакали педагог кадрлар тайёрлаб бераётган бўлса, унинг қаторига яқиндагина қўшилган политехника институтида ҳам малакали мутахассислар тайёрлашга киришилди. Институт ҳузурида маиший хизмат ва полиграфия факультетлари очилганлиги қувончли воқеа бўлди. Шаҳардаги қатор техникумлар ҳам халқ хўжалиги учун малакали ишчилар етказиб бермоқда.

Фарғонани боғлар шаҳри ҳам деб атайдилар. Деярли бир асрдан буён қад ростлаб турган азим чинорлар чиндан ҳам шаҳарни соя-салқин оромгоҳга айлантирган. Шаҳар ободончилик ташкилотлари янги-янги кўкаламзорлар, хиёбонлар барпо этиш йўлида самарали иш қилмоқдалар.

Фарғона меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш учун мусобақани қизитиб юбордилар. Шу билан бирга шаҳарларининг бир асрлик тўйини ҳам хўжалик қурилишининг ҳамма соҳаларида янги ютуқларга эришган ҳолда кутиб олишга қарор қилдилар.

А. АБДУЛҲАМИДОВ,
Фарғона педагогика институтининг доценти.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: «Нурхон» кинотеатрининг янги биноси.

Г. Қосимов фотоси.

АХБОРОТ

ЖОЙЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЯНГИ ХИЛ МАҲСУЛОТ

Қўқондаги «Большевик» ремонт-механика заводида кўплаб газ баллонлари, пўлат ва чўян арматуралар ишлаб чиқарилади. Бу маҳсулотлар Иттифоқимиздан ташқари Болгария, Куба, Ҳиндистон, Польша каби 17 чет мамлакатга жўнатиляпти. Яқинда корхона коллективи уй-рўзғор учун янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўйди.

Р. МАМАЖОНОВ,
слесарь.

ЎН БЕШИНЧИ МАМЛАКАТ

Чирчиқдаги «Ўзбекхиммаш» заводи Иттифоқимиздагина эмас, чет элларда ҳам ўз маҳсулотлари билан машҳур. Яқинда корхона коллективи Финляндия электр корхоналари қурилиши учун навбатдаги буюртмани жўнатди. Финляндия — корхона билан алоқа боғлаган мамлакатларнинг ўн бешинчиси.

Ш. ТИЛЛАЕВ,
хизматчи.

ЧЕЛЯБИНСК — ЎЗБЕКИСТОН

Челябинск саноат корхоналари коллективлари ўзбекистонлик дўстларига атаб кўплаб харид буюмлари юборишди. Улар орасида трикотажчилар ишлаб чиқарган бош кийимлар, қўлқоплар, тилла ранг тақинчоқлар, «Теплоприбор» заводи тайёрлаган «Сир» номли осма қулф ва бошқа маҳсулотлар бор.

Н. КРОХИН,
инженер.

* * *

Ўтган ҳафта газетамиз ана шундай мазмундаги хат-хабарлардан анчагина олди. Улар орасида бухоролик О. Қандиёров, О. Иброҳимов, жиззахлик У. Худойқулов, тошкентлик М. Маматова, Б. Давлатов, Т. Урунов, Х. Содиқов, Э. Саидкаримов, наманганлик С. Раззоқова, хоразмлик К. Ҳайитбоев, М. Холмуродова, самарқандлик Ж. Жумаев, андижонлик М. Мирзажонова, С. Мўйдинов, сирдарёлик Х. Одиловларнинг имзоларини учратиш мумкин.

ПУЧ ХАЁЛ

ФЕЛЬЕТОН

Бол тутган бармоғини ялайди. Тўғон бошида турганингдан кейин ариқнинг қулоғини ўзинг томонга каттароқ очмай ўзганикига очармидинг. Ошна-оғайнигарчиликка зўр бераётган эмишман... Тавба. Тил суяксиз деб гапираверишар экан-да. Ахир, ўзингиз бундай ўйлаб кўринг, ҳа деганда қўллаб-қувватламаса, ошна-оғайни деганнинг кимга кераги бор. Сиздан угина, биздан бугина. Ҳозир уларга ёрдамим теккан экан, вақти соати келганда улар ҳам менинг бир кунимга яраб қолишар. Ҳа, қарс икки қўлдан...

Мана, танишинг, дўстларимнинг бири Шавқи Юсупов. Ленинск шаҳар кўрлар жамиятининг ишлаб чиқариш корхонасига директор бўлиб тайинланган кунимдаёқ кабинетимнинг эшигини чертди.

— Табриклайман, акажон, табриклайман. Чойхонага чиқсам ошнолар Абдуллаев акамлар директор бўлибдилар, деб суюнчи олишди. Эшитиб бошим осмонга етди. Ғизиллаб ҳузурингизга келавердим, — деди у иккала қўлини чўзганича хона бўйлаб пилдираб келаркан.

— Мана энди яхши бўлди, у ишдан бу ишга учиб-қўниб юришинг тугайди. Ўз қанотимга оламан, — дедим унинг ихлосидан ийиб.

— Раҳмат акажон. Бу яхшиликларингизни сира эсдан чиқармайман. Менгина эмас, бола-чақаларим ҳам эсдан чиқаришмайди. Агар иложи бўлса...

Оббо Шавқивой тушмагур-ей. Хўп содда йигитда. Нега иложи бўлмас экан. Директор бўлганимдан кейин иложини топаман. Шундай қилиб, Шавқи Юсуповни 90 сўмлик маош билан техник, унинг хотини Дилора Аблазизовани омбор мудири қилиб тайинладим. Даври-давронимда яйраб қолишсин дедим.

Тўғри, кейинроқ баъзи одамлар Дилорани ишга чиқармай Шавқивойнинг ўзи омбор мудирлигини ҳам қўлига олволди, буёғи қандай бўлар экан, деган маънода гап ҳам чиқаришибди. Ажаб гаплар... Ахир, Дилора ишга чиқмаётган бўлса, Шавқивой унинг йўқлигини билдирмай бинойидай ишлаб юрибди-ку. Бўлмаса шундай софдил йигит хотинининг номидан ведомостга қўл қўйиб ўн ой учун 667 сўм 26 тийинни санаб олармиди?!

Шавқивой деганидан цех механиги Арслон Юнусов ҳам андаза олди. Механикликка тайинланар-тайинланмас Ленинск РСУсида электр пайвандчи бўлиб ишлайдиган укаси Даврон Юнусовни етаклаб келди.

— Укам ҳам бизнинг корхонада ишламоқчи. Сазаси ўлмасин, хўп деворинг хўжайин. РСУдан қўли бўшамаса, унинг ўрнига ўзим ишлайвераман.

Дўстимнинг гапи ерда қолгунча, шайтоннинг бўйни узилсин. Йўқ дермидим. Давронбой РСУдан бўшамаса ҳам ишга олавердим. Ахир Арслонвой ўзим унинг учун ҳам ишлайвераман деди-ку. Қийин бўлса ҳам ўн ойдан бери амал-тақал қилиб юрибди. Иш вақтида қийналса ҳам маош олаётганида чарчоғи чиқиб кетади. Давронбойга ёзилган 703 сўм 64 тийинни пешана тери билан санаб олди.

Гапнинг энди буёғига қулоқ солинг. Корхона ихтиёрида комбинатда ишлайдиган кўзи ожизлар учун 2,2 гектар ер ажратилиб, чиққан ҳосил ҳар йили ўртада тақсимланар экан. Шериклик ошни ҳеч ким татимайди, деб бу тартибни ҳам бекор қилдим. 0,45 гектардаги токзор ва 0,58 гектардаги анорзорни шартнома тузиб И. Усмоновга, қолган экинзорларни эса И. Содиқов деган ҳожатбарор ошналарга бердим. Куз келганида И. Усмонов 178 туп анордан 500 килограмм, 103 туп токдан 910 килограмм узум олиб бозорда 743 сўмга, И. Содиқов эса ўзи етиштирган 4,5 тонна қовун-тарвузни 450 сўмга пуллади. Ҳаммаси бўлиб 1200 сўмни менга келтириб беришди. Оз бўлса ҳам кўпнинг ўрнида кўриб, туф деб тугиб қўйибман. Ҳарна-да!

Ўтган ёзда Шавқивой яна бир кор-хайрли ишни бошлаб юборди. План бўйича корхона жорий ва капитал ремонт қилиниши керак экан. Ошнам тушмагур шаҳарда бир эмас, учта қурилиш ташкилоти бўлатуриб ремонт ишларини Я. Радионов ва унинг хотини М. Радионова деган танишларига топшириб юборибди. Дўстимнинг дўсти менинг ҳам дўстим. Шартномага суриштирмай қўл қўйдим. Улар ҳам тўрт ойлик наряд билан 2931 сўм 18 тийинни олиб кетишди. Кейин маълум бўлди, бу давлат белгилаган тарифдан 1319 сўм кўп экан. Ҳа, майли, пул деган топилади, дўст топилмайди. Шу билан улар хурсанд бўлишсин.

Хуллас, ана шундай гаплар. Корхонада биров «Ҳай, нима қиляпсан?», деб суриштирмайди. Айтганим-айтган, деганим-деган. Комбинат кўзи ожизлар комбинати бўлгани учун бизга мазза. Текширишга кўз керак. Бизнинг қилмишларимизга комбинат ишчилари у ёқда турсин, кўзи очиқларнинг ҳам тиши ўтмаяпти. Шундай бўлса ҳам кимдир шаҳар халқ контроли комитетига «Абдуллаев ошна-оғайнигарчиликка зўр беряпти, корхона мулкини талон-торож қиляпти», деб чақибди. Келиб текшириб кетишди. Шунинг учун ҳозир кўнглим бир оз хижилроқ. Ҳа майли, ҳеч нарса бўлмайди. Дўстларим кўп, мени хафа қилиб қўйишмас. Шундай эмас-ми, сиз нима дейсиз?!

Оққа кўчирувчи:
Р. ТУРСУНОВ.

БЕЛЛАШУВЛАР, ВОҚЕАЛАР, ОЧКОЛАР

ВОЛЕЙБОЛ. Аёллар ўртасидаги мамлакат биринчилигининг дастлабки икки даврасида базўр уч очко жамғарган Тошкентнинг «Автомобилист» командаси учинчи даврада кетма-кет беш учрашувда ютқазиб, Первоуральскдан «қуруқ» қайтиб келишди.

ОҒИР АТЛЕТИКА. Арманистон пойтахти Ереванда «Дўстлик» соврини учун халқаро штангачилар мусобақаси бўлди. Маълумки, бундай мусобақа бултур Тошкентда ўтказилган эди. Полвонларнинг бу йилги куч синашувида жаҳоннинг ўндан ортиқ рекорди ўрнатилди. Мусобақанинг охирги куни машҳур штангачи Василий Алексеев силтаб кўтаришда 240,5 кг натижага эришиб, жаҳоннинг янги рекордини ўрнатди. Бу Алексеевнинг спорт соҳасидаги эллик саккизинчи рекордидир.

ЭРКИН КУРАШ. Қарағандада ёшлар ўртасида СССР чемпионати бўлди. Бухоролик М. Маҳмудов енгил вазнли полвонлар беллашувида учинчи ўрин олиб, бронза медаль билан тақдирланди.

* * *

Беш ойдан ортиқ давом этган мамлакат хоккей биринчилиги ниҳоясига етди. Олий лига командаларининг бу йилги мусобақаси ниҳоятда кескин ўтди. Биринчиликда командалар ўзаро 144 марта учрашдилар. Москванинг «Крилья Советов» командаси хоккейчилари мусобақалар тугашидан бир неча тур илгари чемпион номига сазовор бўлгани муҳлисларга аён. Ленинград армиячилари турнир жадвалининг охирги поғонасини эгаллаб, биринчи лига ғолиби «Кристалл» (Саратов) командасига ўз ўринларини бўшатиб беришга мажбур бўлдилар.

Суратда: мамлакат чемпионлари — «Крилья Советов» командаси хоккейчилари.

(ТАСС).

ҲАР ТЎҒРИДА

ШАПАЛОҚНИНГ ШАРОФАТИ

Калтак еб, раҳмат айтган, миннатдорчилик эвазига ҳатто пул ҳам берадиган кишилар бўлар экан.

Американинг Балтимора шаҳрида Жон Маккомбер деган механик бир куни кўчани бамайлихотир кесиб ўтар экан, ғизиллаб келаётган автомобилни кўрмай қолди. Ғиқ этиб, тўхтаган машинадан шофер туша солиб. Жоннинг қулоғи тагига боплаб туширди.

Жон эса... азбаройи хурсанд бўлиб кетганидан раҳмат айтиб, суюнчи тариқасида шофернинг қўлига мўмайгина пул тутқазди. Сабаби — у ишдаги бир фалокат туфайли тўрт йил илгари соқов бўлиб қолган эди. Калтак зарбидан тили чиқиб гапириб юборди.

КЎЛ СИРИ

Ҳинд геологлари сўнгги тадқиқотларга асосланиб, Лонар кўли тахминан 50 минг йил муқаддам Ерга катта метеорит бўлагининг тушиши туфайли ҳосил бўлган, деган фикрни билдиришмоқда.

Кўлнинг эни 1830 метр, чуқурлиги 150 метр бўлиб, шу пайтгача у ўчган вулқон кратерига сув йиғилиши билан пайдо бўлган деб ҳисоблаб келинарди. Кўл тубидан олиб чиқилган базальт парчалари, шишасимон тошлар бир неча водород бомбанинг портлаш кучига тенг зўр урилиш туфайли ҳосил бўлган. Бундан ташқари, кўл тубидаги майда тошлар олимларни ҳайратлантириб, таажжубга солиб қўйди. Болгария телеграф агентлигининг хабар қилишича, бу тошларнинг состави Ернинг табиий йўлдоши — Ойдан олиб тушилган тошларнинг составига ўхшаб кетади.

АНТИҚА ОПЕРАЦИЯ

Кливленддаги асосий госпиталнинг бир группа врачлари операция йўли билан бир маймуннинг бошини кесиб, бошқасига ўтказдилар. Жонивор бу операциядан сўнг бироз вақт яшади. Тажрибадан мақсад барча нерв тўқималари ва бирлашмалари бузилган шароитда мия фаолиятини ўрганиш эди. Тадқиқотлар операция қилинган жонивор кўриши, эшитиши, ҳид ва таъм маза билиши мумкин эканини, кўзини бемалол очиб юма олишини кўрсатди.

ҚИЗИҚ ВОҚЕАЛАР

БАҲАЙБАТ ТИМСОҲ

ТАНАНАРИВЕ. (ТАСС). Ботсвананинг шимолидаги ботқоқлик жойда яқинда жуда катта бир тимсоҳ ўлдирилди. Узунлиги 6 метр, оғирлиги эса бир тоннага яқин бўлган бу тимсоҳнинг қорнидан маймун, зебра, иккита эчкининг суяклари ва битта... африкалик хотиннинг суяги ҳам топилди. Африкада ўлдирилган тимсоҳлар орасида шу вақтгача бундай катта ва очкўз тимсоҳ учратилмаган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 МАРТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Болалар адабиёти Бутуниттифоқ ҳафталиги қатнашчилари билан учрашув. 10.00 — Мультфильм. 10.30 — Баҳор қўшиқлари. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.40 — Шеърият. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоска. 14.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 15.30 — Қувноқ хоровод. 16.00 — Мультфильмлар. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 17.05 — Концерт. 18.10 — «Ахборот». 18.25 — **Экран хандаси.** 19.05 — Халқаро панорама. (МОСКВА). 19.35 — Экран куйлари. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи.** 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Оловнинг бўйсундирилиши** (бадиий фильмнинг 2-серияси). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. **Уруш ва тинчлик** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 19.05 — Ҳужжатли фильмлар экрани (Тошкент). 19.35 — Рақслар зали. 20.05 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 21.05 — **Телеминиатюралар.** 22.00 — Киноэкран янгиликлари (Тошкент). 22.30 — Спорт гимнастикаси бўйича халқаро учрашувлар. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.00 — ТОШКЕНТ. Дзю-до бўйича Бутуниттифоқ турнири. 18.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

25 МАРТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 16.25 — ТОШКЕНТ. 16.30 — Санъат байрами. 18.10 — Тележурнал. 19.10 — «Ахборот». 19.15 — Шарқий Қозоғистон областининг муқобил плани — амалда (Москва). 20.00 — Оламда нима гап? 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Ҳазрати инсон** (5-қисми). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Мультфильм. 13.00 — Телеспектакль. 13.25 — **Ҳайвонот оламида.** 14.25 — Концерт. 16.40 — **Золушка** (бадиий фильм). 18.05 — СССР—Финляндия ўртасида илмий техникавий ҳамкорлик. 18.35 — Концерт. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Концерт. 21.00 — **Бор овоз билан** (телеспектакль). 22.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади (Тошкент). 22.30 — Ёш овозлар. 24.00 — Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/III да **Травиата** (кундузи, билетлар сотилган). 25/III да **Доктор Айболит** (кундузи). **Концерт** (кечқурун, билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/III да **Парвона** (кундузи), **Парвоз** (кечқурун), 25/III да **Бой ила хизматчи** (кундузи), **Оқшомдан тушгача** (кечқурун), 26/III да **Абу Райҳон Беруний** (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/III да **Ужарлар** (кундузи), **Ҳижрон** (кечқурун), 25/III да **Ҳижрон** (кундузи), **Тошболта ошиқ** (кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ҚОЗОҚ ДАВЛАТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.00).

КИНО

Йўқолган миллионлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 15.00, 19.00), «СПУТНИК», (11.00, 15.00, 19,00, 21.00). «МОСКВА» (11.30, 15.00, 19.00).

Хулоса — «ВОСТОК» (12.00, 21.45).

Ҳеч севганмисиз?.. — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Тинч океанда ҳам... — «МОСКВА» (13.15, 17.00, 20.45).

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОНТОРАСИ

25 МАРТДАН БОШЛАБ

«ҲАЁТ МАНБАИ»

НОМЛИ ЯНГИ ИККИ СЕРИЯЛИ ФИЛЬМНИ

КИНОТЕАТР ЭКРАНЛАРИГА ЧИҚАРАДИ

Григорий **КОНОВАЛОВ** романи бўйича **М. ГОРЬКИЙ** номли киностудияда яратилган бу янги фильм **РСФСР** Давлат мукофотига сазовор бўлган ва ишчилар синфи тўғрисидаги энг яхши асар учун ўтказилган Бутуниттифоқ конкурсининг биринчи мукофоти билан тақдирланган.

— «Бу роман Совет давлатининг асосий кучи, ишчилар синфи, Улуғ Ватан уруши йилларида ёрқин намоён бўлган ва фашизм устидан қозонилган ғалабамизни таъминлаган совет кишиларининг маънавий фазилатлари тўғрисидадир», — деган эди «Ҳаёт манбаи» ҳақида гапириб ёзувчи **Георгий МАРКОВ.**

БОШ РОЛЛАРДА: Иван ЛАПИКОВ, Владислав СТРЕЛЬЧИК, Александра КЛИМОВА, Николай ОЛЯЛИН, Алина ПОКРОВСКАЯ, Рамаз ЧХИКВАДЗЕ, Виктор ХОХРЯКОВлар қатнашадилар.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг

ЎЗБЕКИСТОН ГЕОФИЗИКА ТРЕСТИ

ва ТРЕСТНИНГ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ БЎЛИМИ (ХОТС) ҳамда **ЛУНАЧАРСКИЙ КОМПЛЕКС ГЕОФИЗИКА ЭКСПЕДИЦИЯСИ** (ЛКГЭ)

1 АПРЕЛДА

ТУГАТИЛАДИ

Юқоридаги ташкилотларга бўлган ҳамма даъволар 15 апрелгача дала конторасида ва қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент область, Оржоникидзе район, «Геофизика» алоқа бўлими.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг

«УЗОРГТЕХСЕЛЬСТРОЙ» ТРЕСТИ ҲУЗУРИДА

1 АПРЕЛДАН БОШЛАБ ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиш учун «МИНСК-32» электрон ҳисоблаш машиналарини программалаштириш бўйича мутахассислар тайёрлайдиган

КУРСЛАР ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ

Курсларга, математик, қурувчи, иқтисодчи мутахассислиги бўйича олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлганлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри-121, Фарҳод кўчаси, 6«а»-уй. Телефонлар: 53-17-45; 53-26-10.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р. 01333 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А.—70.